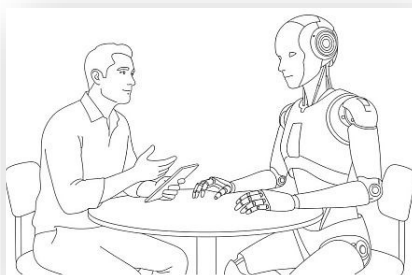

EDUCAȚIE PRIN DIALOG DESCHIS: OM – CHATGPT

You said:

Vreau să avem un dialog argumentativ, și te rog să îmi răspunzi argumentat la câteva întrebări, astfel încât să putem ajunge la concluzii pragmatice pentru educația de azi, din România. Acesta este subiectul discuției noastre. De acord?

ChatGPT said:

De acord. Sunt pregătit pentru un dialog argumentativ pe tema educației de azi din România. Poți începe cu prima întrebare sau temă, iar eu îți voi răspunde argumentat, cu scopul de a ajunge împreună la concluzii pragmatice. Te ascult.

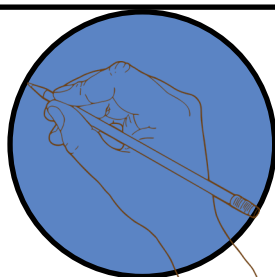
You said:

Ce părere ai despre strategia pe care adulții cu rol decizional, Profesorii Mentori și Părinții, ca parteneri educaționali, ar fi de folos să o construiască și să o pună în fapt în educația copiilor, ținând cont de tehnologiile prezentului și viitorului, în special A.I.? Care ar trebui să fie aceasta?

ChatGPT said:

Întrebarea ta atinge un punct crucial al educației contemporane: **responsabilitatea comună a adulților cu rol educațional (profesori, mentori, părinți)** în fața provocărilor și oportunităților aduse de tehnologiile moderne, în special inteligența artificială (AI). Voi formula un răspuns argumentativ în patru pași: (1) **analiza contextului**, (2) **problema actuală**, (3) **strategia propusă**, (4) **concluzie pragmatică**.

Continuarea în pagina 8

Vino în echipa noastră!

Transmite spre publicare
un text sau un desen original:

redactia@scoalacaracterelor.ro

Citește și susține!

DIN CUPRINS:

CONCURS: Cel mai bun tânăr jurnalist!	2-3
Leții din trecut:	4-5
A fi sau a nu fi	6
Opționalul "Educația Caracterului"	10-11
Paginile Liceului Teoretic Bilingv „Miguel de Cervantes”	12-13
Lumea A.I.-un pericol ...	16
Paginile Școlii Gimnaziale „Nicolae Titulescu” ..	22-23
Religia	27
Interviu: de la teatru la filosofie și înapoi	30-32
Tabăra „Happy Faces” ...	33
Povestea mea cu A.I.	33

Autori

Prof. Eveline ASAN
Prof. Ilie CĂȚOIU
Prof. Izabella GHIȚĂ
Prof. Maria MIHAI

Elevi

- Școala Gimnazială Nr. 32 București
- Andrei CINGHINEI VIȘAN
- Annia Maria MIHĂILĂ
- Ianis Ștefan MANEA
- Școala Gimnazială „Nicolae Titulescu”
- Felix MÎNZAT
- Ana-Maria TUDORAN

- Școala Gimnazială Nr. 149 București
- Ștefan MIREUȚĂ

Dragi elevi din învățământul preuniversitar, din țara noastră, din Republica Moldova și din diaspora românească, avem o veste extraordinară pentru voi! **Clubul Oamenilor de Caracter**, în parteneriat cu revista **Școala Caracterelor – Excelența în Educație**, lansează concursul: ***Cel mai bun tânăr jurnalist!***

Acest concurs vizează promovarea jurnalismului de calitate și a valorilor educației în context contemporan, oferindu-vă ocazia să deveniți voci autentice și puternice ale generației voastre. Dacă aveți pasiunea de a scrie, curiozitatea de a descoperi și dorința de a influența lumea prin cuvinte, acest concurs este pentru voi!

Temele Concursului

Participanții sunt invitați să abordeze orice subiect legat de Educație sau una dintre următoarele teme:

1. ***Valorile verbului "a învăța" pentru mine și pentru cei pe care îi admir!***

Care sunt valorile care contează în educația mea actuală? Sunt acestea cele potrivite? Ce ar trebui păstrat, ce ar trebui schimbat? De la cine am învățat să învăț? Cui sunt recunoscător pentru că am învățat să învăț?

2. ***Cartea – miracolul cunoașterii atemporale!*** (sau despre educația mea prin cărți și pasiunea de a citi și scrie) Vorbim despre cărți, despre a citi și despre tot ce este legat de lectură și scris. Vorbim despre jurnalul personal și despre ce înseamnă să scriu despre mine cu drag și curiozitate.

3. ***Exemple personale de succes!***

Povestiți unul din momentele în care ați avut revelația că educația v-a ajutat să reușiți, să vă dezvoltați sau să deveniți categoric mai buni decât ați putut fi fără ea.

4. ***Profesorii - Mentorii mei!***

Cine sunt profesorii/ adulții care v-au influențat categoric și pozitiv viața și parcursul educațional? Vorbiți despre ei pentru a fi și pentru ceilalți cunoscuți, apreciați, urmați.

5. ***Părinții mei – susținătorii mei dintotdeauna!***

Reflecțați și scrieți cu sinceritate și deschidere despre rolul părinților voștri în formarea voastră, despre motivele pentru care vă sunt suporteri necondiționați ai experiențelor și provocărilor voastre!

Criterii de Participare și de Selecție

Concursul este deschis tuturor elevilor din învățământul preuniversitar din țara noastră, Republica Moldova și diaspora românească. Fiecare participant trebuie să redacteze un material jurnalistic sub forma unui **reportaj**, **articol** sau **anchetă** pe una dintre temele propuse și trebuie să fie o expresie a realității, nicidecum ficțiune, pentru că revista urmărește să construiască realități palpabile în viața tinerilor de azi vorbind despre realitate.

Materialul trebuie să fie original, redactat în limba română ca document word, și să aibă între 450 și 1.000 de cuvinte.

Data limită de trimitere a materialelor este **31 august 2025**.

Materialele jurnalistice trimise de voi vor fi evaluate pe baza următoarelor aspecte:

- Relevanța temei alese
- Originalitatea și creativitatea abordării
- Claritatea și coerența textului
- Impactul mesajului transmis

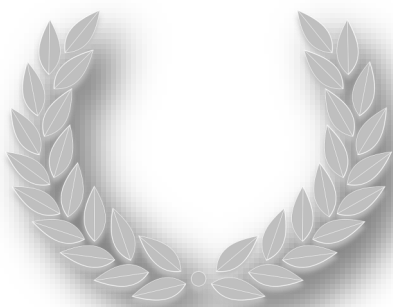
CONCURS:

Cel mai bun tânăr jurnalist!

Premii

Participanții care se vor remarca prin creativitate, claritate și profunzimea ideilor vor avea automat privilegiile statutului de **jurnalist educațional de atitudine**, oferit de revista *Școala Caracterelor*, și bineînțeles, parte de premii diverse tuturor materialelor selectate și apărute în numerele viitoare ale revistei:

- * Premii surpriză, consistente și valoroase, de folos provocărilor de azi ca tânăr!
- * Bilete la teatru și spectacole
- * Participare gratuită la cursurile și atelierele Școlii Caracterelor

Vom acorda **12 premii finale**, după cum urmează:

- 1 premiu special
- 1 premiu I
- 1 premiu II
- 1 premiu III
- 8 mențiuni

Cum participi?

Trimiterea materialelor se face prin e-mail la adresa: clubuloamenilordecaracter@gmail.com,

însoțită de următoarele informații:

- Nume și prenume, vârsta, școala și clasa
- Date de contact (telefon/e-mail)
- Răspunsul la întrebarea: *Cum de ai decis să participi la acest concurs și de ce vrei să publici în revista Școala Caracterelor?*

Organizarea Concursului

- * **Durata concursului:** Concursul se va desfășura pe parcursul a **12 luni**, din februarie 2025 până în 27 februarie 2026.
 - **Publicații succesive:** Articolele selectate pentru a intra în jurizarea pentru premii vor fi publicate succesiv în toate numerele revistei *Școala Caracterelor* care vor apărea în această perioadă.
 - **Juriul:** Evaluarea materialelor va fi realizată de un juriu format din **3 mentori ai Școlii Caracterelor**, **3 părinți** și **3 elevi colaboratori deja ai revistei**.

Câștigătorii etapelor concursului vor fi anunțați în numerele revistei *Școala Caracterelor – Excelența în Educație*.

**Fii parte din această aventură jurnalistică,
descoperă-ți vocea și inspiră-ți colegii și prietenii!**
Noi, Mentorii Clubului Oamenilor de Caracter,
vă încurajăm și abia așteptăm să vă citim creațiile!

LECȚII DIN TRECUT

De ce trecutul este lecția numărul unu a prezentului? Cum valorizăm și valorificăm trecutul în prezentul pragmatic al fiecăruia, al societății per ansamblu?

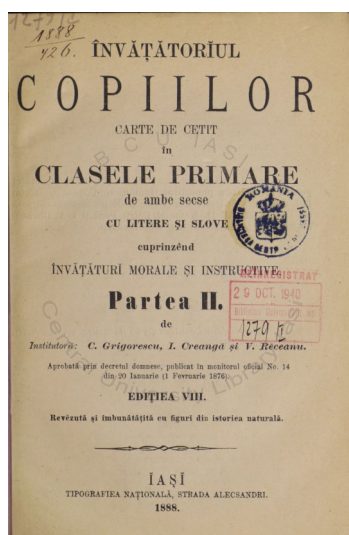
Un OM, o POVESTE sau o VALOARE din trecut poate să ne inspire să devenim cea mai bună versiune a noastră.

Ion CREANGĂ

„Știu că sunt prost. Dar când mă uit în jur, prind curaj.”

Ion CREANGĂ

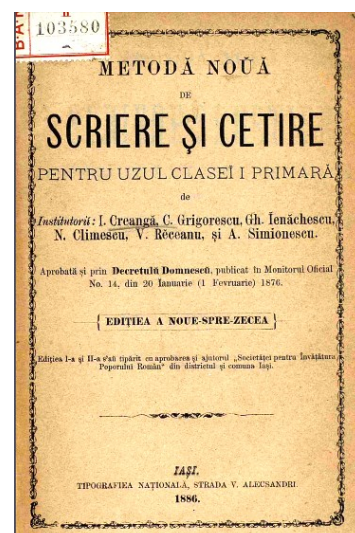

Ion Creangă (n. 1 martie 1837, Humulești – d. 31 decembrie 1889, Iași) a fost un scriitor, dascăl și diacon român. Figură principală a literaturii române din secolul al XIX-lea, este cunoscut pentru autobiografia *Amintiri din copilărie*, precum și pentru nuvelele și povestirile sale. Principala contribuție a lui Creangă la literatura fantastică și pentru copii include narațiuni structurate în jurul unor protagoniști eponimi (*Ivan Turbincă*, *Dănilă Prepeleac*, *Stan Pățitul*), precum și basme ce pictează tabloul valorilor autohtone (*Povestea porcului*, *Capra cu trei iezi*, *Soacra cu trei nurori*, *Punguța cu doi bani*, *Fata babei și fata moșneagului*).

Considerate pe scară largă drept capodopere ale limbii și umorului românesc, scrierile sale ocupă o poziție de mijloc între o culegere din surse

folclorice și o contribuție originală la un realism literar de inspirație rurală.

A publicat „*Învățătoriul copiilor – carte de cetit în clasele primare de ambele sexe cu litere, slove și buchi, cuprinzând învățături morale și instructive*”, alături de C. Grigorescu și V. Răceanu; manualul avea să primească patru ani mai târziu, alături de „*Metodă nouă de scriere și cetire pentru uzul clasei I primare*”, avizul ministrului Titu Maiorescu pentru studierea în școli.

ACTIVITATE

„*Amintiri din copilărie*”, capodopera lui Ion Creangă, descrie universul copilăriei sale, printr-o narațiune la persoana întâi, plină de formulări populare și arhaice. Citește împreună cu un prieten această lucrare bazată pe biografia autorului.

„Hai mai bine despre copilărie să povestim, căci ea este veselă și nevinovată și drept vorbind, acesta-i adevărul.”

Ion CREANGĂ

Ion Luca CARAGIALE

„Nenea IANCU”

Ion Luca Caragiale (n. 1/13 februarie 1852, Haimanale, județul Prahova, astăzi I. L. Caragiale, județul Dâmbovița – d. 9 iunie 1912, Berlin) a fost un dramaturg, nuvelist, pamfletar, poet, scriitor, director de teatru, comentator politic și ziarist român. George Călinescu îl considera a fi cel mai mare dramaturg român și unul dintre cei mai importanți scriitori români.

Deși Caragiale a scris doar nouă piese, el este considerat cel mai bun dramaturg român prin faptul că a reflectat cel mai bine realitățile, limbajul și comportamentul românilor.

„O carte bună este o faptă bună, și încă o faptă bună fără termen de durată.”

Ion Luca CARAGIALE

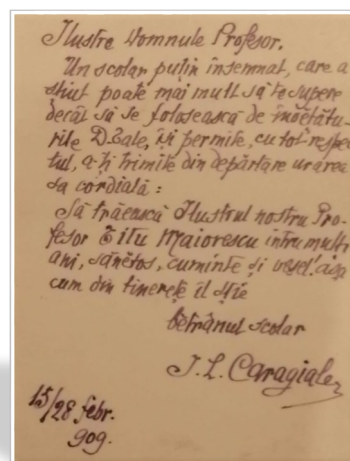
Într-o școală de mahala, se zbat claie peste grămadă o mulțime de mici cetățeni, unul mai rău crescut decât altul, făcând un zgomot haotic. Deodată, ușa se deschide, și D. profesor intră. D. profesor este un om foarte rău și are un nas foarte comic. Copiii râd de nasul lui Domnul; dar dânsul mai are și o riglă în mână, și astfel, îndată ce d-sa își arată nasul pe ușă, zgomotul haotic, ca prin farmec, stă înțelenit locului, întocmai ca zbulciumul talazurilor la încruntarea lui Neptun, sau mai bine ca scârțâiala unui greiere pe care-l strivești scurt sub talpă.

Câteva păreri - Ion Luca Caragiale

„Un școlar puțin însemnat, care a știut mai mult să te supere decât să se folosească de învățăturile duminale, își permite, cu tot respectul, a-ți trimite din depărtare urarea sa cordială:

Să trăiască ilustrul nostru profesor Titu Maiorescu întru mulți ani, sănătos, cuminte și vesel!

*așa cum din tinerețe îl știe
bătrânul școlar. I. L. Caragiale”*

ACTIVITATE

Fă o listă cu cărțile din biblioteca ta. Există cărți pe care dorești să le dăruiești altor copii sau cărți pe care le poți da la schimb?
Împreună putem să ajutăm pe toți cei care iubesc lectura!

*„Vrei să cunoști lumea? Privește-o de aproape.
Vrei să-ți placă? Privește-o de departe.”*

Ion Luca CARAGIALE

După o scurtă interogație asupra problemei lui „a fi” în raport cu „a trebui”, publicată anterior, revin acum asupra unei alte interogații în aceeași cheie a lui „a fi”: „a fi sau a nu fi?”.

Monologul „*A fi sau a nu fi*” din Hamlet, scris de William Shakespeare în jurul anului 1600, este unul dintre cele mai celebre și analizate texte din literatura universală. Acesta a fost interpretat de-a lungul timpului din diverse perspective, printre care se numără și câteva perspective filosofice precum existențialismul, nihilismul, dualismul moral, dualismul minte-corp, determinismul...

Mergând, cu gașca mea de olimpici la Socială pasionați de teatru, la piesa „*A fi sau a nu fi*” de la **Teatrul de Comedie** (și mulțumim pe această cale Școlii Caracterelor și Teatrului de Comedie pentru sprijin), am descoperit cu fascinație cum toate perspectivele filosofice devin note fine într-o comedie care te pune pe râs, dar și pe gânduri. Și așa am revenit, prin teatru, la filosofie.

Așa cum au spus deja cronicile, piesa „*A fi sau a nu fi*” de la Teatrul de Comedie respectă bine linia filmului cu același nume din 1942 (vreme de război), regizat de Ernst Lubitsch, care urmărește aventurile unei trupe de teatru poloneze care încearcă să submineze acțiunile naziștilor în încercarea de a se salva de la extincție. Și, da, nu este Hamlet, dar știe cum să îl citească pe Hamlet, într-un moment de încercări istorice dificile, speculând un detaliu, care în contextul actual devine esențial: teatru și arta de a juca teatru, sau arta disimulării, ca reper al umanității, prin care putem continua să adresăm întrebări fundamentale chiar și atunci când totul pare să fi luat cu adevărat sfârșit și să fie fără de speranță.

Ca și monologul din Hamlet, piesa de la Teatrul de Comedie explorează ideea de suferință și de incertitudine, punând întrebări fundamentale despre existența umană, dar fără să auzim mai mult decât „*A fi sau a nu fi*” din celebrul monolog, iar, în mod subtil, dilema existențială a lui Hamlet de a reflecta asupra sensului vieții și asupra deciziei de a trăi sau de a muri rămâne în seama noastră. Piesa completează cu succes această perspectivă existențială, cu o reflecție asupra acceptării suferinței și a sortii, printr-o poziție, stoică pe fond, în care oamenii pot găsi liniștea interioară prin acceptarea unei realități în care durerea și moartea sunt inevitabile. Ca spectatori, hohotind de râs, nu suntem scutiți nici de reflecția nihilistă în care moartea ar putea fi o eliberare de inutilitatea vieții și a lipsei ei de sens. Dilemele etice și morale ale lui Hamlet sunt evidente și aici. Ce este bine? Ce este rău? Ce este drept? Dar nedrept? Cum înfăptuim justiția și ce responsabilitate morală avem mai ales atunci când responsabilitatea morală a altora pare să se fi epuizat demult? Etc.

Rolul teatrului în acest context? Este esențial și devine răspuns direct la reflecția monologului hamletian asupra ideii de destin și de determinare. Hamlet se întreabă dacă oamenii au control asupra propriilor vieți sau dacă sunt supuși unui destin implacabil. Aici, răspunsul vine prin teatru, și este cu siguranță da.

De aici trecem într-un registru mult mai actual în care rezistența prin cultură joacă un rol important în istoria noastră recentă. Temele serioase din spatele comediei se joacă în spațiul rezistenței împotriva opresiunii și al luptei pentru libertate, iar omul, creator de cultură prin excelență, refuză să capituleze. Lupta pentru libertate și demnitate și lupta împotriva lipsei de sens în fața brutalității războiului găsesc modalități de a crea sens prin acțiunile creative și prin folosirea umorului ca formă de supraviețuire, contrastând astfel cu nihilismul pur al monologului lui Hamlet.

Prof. Dr. Izabella GHIȚĂ

Școala Gimn. Nr. 149 și Școala Gimn. Nr. 82

ἐπιστήμη

epistēmē

- în limba greacă veche, semnifică CUNOAȘTEREA sau ȘTIINȚA.

Revista Nr. 14-16/2025
ȘCOALA CARACTERELOR
Exelența în Educație

PROVOCĂRI de lectură (nivel avansat)

- „Jocul cu mărgelile de sticlă” - Hermann Hesse
- „Faust” - Johann Wolfgang von Goethe
- „Iscusitul hidalgo Don Quijote de La Mancha” - Miguel de Cervantes Saavedra
- „Hamlet” - William Shakespeare
- „Ulise” - James Joyce
- „Muntele vrăjit” - Thomas Mann
- „Iliada” și „Odiseea” - Homer
- „Crimă și pedeapsă” - Fiodor Dostoevski

Aristotel a clasificat *episteme* (cunoașterea științifică) drept una dintre cele cinci virtuți ale gândirii:

technē (τέχνη) - artă, pricepere, îndemânare (de ex: sculptura, medicina);

epistēmē (ἐπιστήμη) - cunoaștere dobândită prin experiență sau educație;

phronēsis (φρόνησις) - inteligența practică, aplicată, derivată din experiență;

sophia (σοφία) - înțelepciune, capacitatea superioară de înțelegere și de judecare a lucrurilor.

nous (νοῦς) - inteligența, conștiința rațională capabilă de investigare și cunoaștere a realității.

„Toți oamenii prin natura lor își doresc cunoaștere”

ARISTOTEL

„Știu că nu știu nimic” (Socrate)

În *Apărarea lui Socrate* (Platon),

Socrate susține că este mai înțelept decât alții doar pentru că nu pretinde cunoaștere acolo unde nu o posedă.

Un alt exemplu este dialogul *Menon*, unde Socrate îl provoacă pe Menon să-și reevalueze certitudinea despre virtute, subliniind limitele propriei cunoașteri.

Sursa: [Wikipedia](#)

Robert Reid, **Cunoaștere** (1896). Clădirea Thomas Jefferson, Washington, D.C.

Clubul Oamenilor de Caracter invită toate școlile doritoare să ne fie parteneri în dezvoltarea proiectului revistei cu caracter național
„Școala Caracterelor – Exelența în Educație!”

Oferim un spațiu generos - două (2) pagini A4 fiecărei școli doritoare a-și exprima identitatea în zona Valorilor, Principiilor, Credințelor și Virtuților sănatoase, integre, autentice și durabile.

Așteptăm propunerile de parteneriat la adresa: redactia@scoalacaracterelor.ro

Citește și meditează!

1. Contextul actual: o schimbare de paradigmă

Ne aflăm într-o perioadă în care inteligența artificială nu mai este doar un instrument de cercetare sau divertisment, ci o forță transformatoare în economie, educație, cultură și interacțiuni sociale. Copiii de azi vor trăi într-o lume în care AI va decide ritmul inovației, formele de muncă, accesul la cunoaștere și chiar formele de gândire. În acest context, profesorii, mentorii și părinții nu mai pot acționa separat sau reactiv, ci trebuie să colaboreze strategic, ca parteneri conștienți ai unei educații pentru viitor.

2. Problema actuală: decalajul între educație și realitate

Educația din România rămâne, în multe cazuri, centrată pe memorare, conformism și testare standardizată, în timp ce tehnologiile moderne cer creativitate, adaptabilitate, gândire critică, colaborare și alfabetizare digitală.

Aici apare o fractură de sens și de direcție:

- Copiii folosesc tehnologia, dar nu sunt educați să o înțeleagă, să o controleze sau să o pună în slujba binelui.
- Profesorii nu sunt mereu formați pentru a integra AI în mod etic și constructiv în lecții.
- Părinții fie o resping, fie o acceptă pasiv, fără să înțeleagă implicațiile.

3. Strategia recomandată: „Triada educației viitorului”

O strategie eficientă presupune o colaborare clară și coerentă între **școală**, **familie** și **comunitate**, construită pe următorii piloni:

a. Alfabetizare digitală și etică AI ca obiective transversale

- Profesorii și mentorii trebuie formați continuu pentru a integra AI în mod responsabil în educație: ca unealtă, nu ca substitut.
- Elevii trebuie să învețe de mici despre AI, algoritmi, bias, fake news, deepfake, dar și despre limitele etice ale tehnologiei.
- Părinții trebuie implicați în ateliere de înțelegere a riscurilor și oportunităților AI.

b. Cultivarea gândirii critice și a discernământului digital

- Copiii trebuie învățați să pună întrebări, nu doar să caute răspunsuri.
- Folosirea AI (ex. ChatGPT, aplicații educaționale) trebuie să devină un exercițiu de judecată: „Este aceasta o sursă sigură? Pot verifica informația? Ce aş face eu diferit?”

c. Dezvoltarea proiectelor comune școală-familie pe teme tehnologice

- Realizarea de ateliere practice în care elevii, părinții și profesorii explorează aplicații AI, construiesc împreună roboți simpli, simulări sau proiecte interdisciplinare.
 - Implementarea de „Pacte educaționale locale”, în care fiecare actor (profesor, părinte, mentor)
- 8 își asumă un rol clar în pregătirea copilului pentru viitor.

4. Concluzie pragmatică

O strategie educațională adaptată viitorului trebuie să își asume că tehnologia nu este un inamic, ci un amplificator al valorilor sau slăbiciunilor noastre.

Profesorii, mentorii și părinții trebuie să formeze o alianță a responsabilității, în care:

- Școala cultivă competențe.
- Familia modelează caracterul.
- Comunitatea susține relevanța și aplicabilitatea.

Numai împreună pot ghida copilul spre o educație completă, în care inteligența artificială devine aliatul inteligenței umane și morale.

Dacă dorești, putem rafina strategia pentru ciclurile de învățământ (primar, gimnazial, liceal) sau discuta ce obstacole concrete ar putea apărea în aplicarea ei. Cum vrei să continuăm?

You said:

Oare nu te duci cu discuția în zona în care, parte din dialogul acesta fiind, ești partinitor și îți dorești mai mult implicarea proceselor, metodelor și mijloacelor digitale în educație, mai mult decât ar fi firesc chiar, uitând că civilizația are ca fundamente umanitatea împreună cu diferitele ei forme de autenticitate aparte?... Întreb pentru că simt o apetență a ta pentru a da mai mult credit inteligenței artificiale decât altor căi pragmatice de dobândire a educației, cum ar fi autoeducația, autodidactica, sau a pune accent pe relațiile constructive dintre oameni.

Vreau să înțeleg obiectivitatea răspunsurilor tale.

ChatGPT said:

Întrebarea ta este esențială și legitimă — și îți mulțumesc pentru exigență și vigilență. Te asigur că intenția mea nu este să favorizez în mod partinitor tehnologia, ci să argumentez echilibrat, cu accent pe dimensiunea umană care trebuie să rămână centrul educației, indiferent de mijloacele folosite. Aș vrea să clarific în mod obiectiv următoarele puncte:

Continuarea în pagina 24

ACTIVITATE

Creează o poveste interactivă cu ChatGPT pe tema "Școala viitorului".
Din perspectiva co-autorului, scrie primul paragraf.
Corectează firul narativ și include un final moralizator sau neașteptat.

Argument și propunere pentru opționalul tip „Curriculum la decizia elevului din oferta școlii (CDEOS)”,
[prevăzută de Legea învățământului preuniversitar nr 198/2023, la art. 86 (3), (6)], **dedicat claselor XI-XII**

I. România se confruntă cu o criză de valori morale, reflectată direct în creșterea infracționalității juvenile, a consumului de substanțe interzise și a comportamentelor antisociale în rândul tinerilor. Lipsa unui cadru educațional dedicat dezvoltării caracterului a dus la o creștere alarmantă a acestor fenomene.

Introducerea unui opțional dedicat Educației Caracterului în planurile cadru de liceu este nu doar necesară, ci urgentă, având în vedere impactul negativ demonstrat statistic al absenței unui model educațional orientat spre formarea unui algoritm de gândire sănătos, etic și integru.

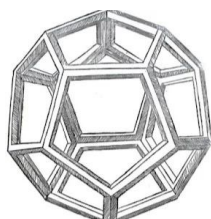
Și adolescentul generației de astăzi se confruntă cu aceleași întrebări-cheie asupra propriei persoane și propriilor așteptări la împlinire în viață și în carieră. În clasele terminale ale liceului, frământările sale sunt direct proporționale cu noile alegeri și răspunderi pe care odată cu majoratul urmează să le trăiască din postura de adult asumat și responsabil pentru toate deciziile de viață. Spre a fi cel puțin satisfăcătoare și de succes pentru toată viața, deciziile de acum vor fi sigur esențiale pe termen lung pentru propria reușită și calitatea implicării sale în comunitate. Recursul la soluțiile aparent facile sau evadarea în paradisuri artificiale se pot dovedi scurtături înșelătoare și riscante în călătoria pentru care se pregătește tânărul.

Doar în baza unei autentice asumări a unui set de principii și valori cardinale, precum și aderând deopotrivă la ghidajul oferit de empatie și de gândirea critică (în baza competențelor dobândite, de pildă, în cadrul opționalului pentru clasele a IX-a și a X-a - *Educație incluzivă și dezvoltarea gândirii critice*), tânărul are în mod legitim șansa să facă apel exact la acele alegeri sănătoase și înțelepte care să-i aducă meritele izbânde și profilul de cetățean responsabil, autonom și realizat.

Opționalul integrat **“Educația Caracterului”** face exact acest lucru: oferă tânărului în clasele XI-XII o continuare responsabilă pentru clasele IX-X a celui mai sus pomenit și caută să împlinească pragmatic și ținut pe plan moral, etic, valoric și atitudinal idealul fundamental al educației, anume *“(…) dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, în formarea personalității autonome și în asumarea unui sistem de valori care sunt necesare pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial, pentru participarea cetățenească activă în societate, pentru incluziune socială și pentru angajare pe piața muncii.”* (LEGEA învățământului preuniversitar, CAPITOLUL I Dispoziții generale. Principii și valori Art. 1. – (3))

ACTIVITATE

Opționalul „Educația caracterului” te invită să descoperi, prin exemple și discuții reale, cum valorile pot influența relațiile și deciziile din viața de zi cu zi.
Construiește-ți propriul set de valori personale, alegând 3-5 principii care te definesc.

Clubul Oamenilor de Caracter funcționează în București în cadrul Școlii Gimnaziale Nr. 32 (februarie 2022) și în cadrul Colegiului Național „Ion Luca Caragiale” (octombrie 2023).

II. Iată date statistice* relevante pentru realitatea de azi:

- * Conform unui raport al Agenției Naționale Antidrog (ANA), 15,5% dintre elevii de liceu au consumat cel puțin o dată substanțe psihoactive, iar 13,9% au folosit cannabis. Îngrijorător este faptul că vârsta de debut în consumul de droguri a scăzut până la 10-11 ani. O statistică a anului 2021 relevă înregistrarea celui mai mare număr de condamnări pentru infracțiuni legate de droguri, cu 54% dintre acestea pentru trafic de droguri și 36,6% pentru deținere în vederea consumului propriu.
- * Ministerul Afacerilor Interne (MAI) a raportat că, între 2022-2023, infracționalitatea juvenilă a crescut cu 17%, principalele fapte fiind agresiunile, furturile și consumul de droguri. În marile orașe, prevalența consumului de droguri în rândul tinerilor a atins 30%, ceea ce indică o creștere alarmantă și o accesibilitate sporită a substanțelor interzise.
- * Un studiu UNICEF relevă că România ocupă locul 1 în Uniunea Europeană la numărul de mame adolescente, cu peste 18.000 de nașteri anual la fete sub 19 ani, ceea ce indică lipsa educației pentru responsabilitate și decizii conștiente. Un exemplu cutremurător: în 2018, în România, 727 de adolescente sub 15 ani și 18.753 cu vârste între 15 și 19 ani au devenit mame. Dintre acestea, unele erau deja la a doua sau chiar a treia naștere, evidențiind o problemă persistentă legată de educația valorilor familiale, educația sexuală și accesul la servicii de planificare familială.
- * Raportul Național privind Siguranța în Școli (2023) indică o creștere cu 22% a cazurilor de bullying și violență fizică în întreaga școală românească.

* Surse de informație:

1. <https://www.mai.gov.ro/principalele-rezultate-ale-activitatilor-desfasurate-de-structurile-mai-in-anul-2023-pentru-prevenirea-si-combaterea-infractionalitatii-si-protejarea-cetatenilor/>
2. <https://adevarul.ro/stiri-interne/societate/de-ce-a-explodat-consumul-de-droguri-in-romania-2312044.html>
3. <https://www.crj.ro/tinerii-si-drogurile-sanctionare-sau-preventie/>
4. <https://arasnet.ro/wp-content/uploads/2019/07/ARAS-UNICEF-RAP-CERCETARE-ADOL.pdf>

Aceste date seci de statistică trag un semnal de alarmă privind impactul negativ al lipsei educației adecvate valorilor morale, eticii și responsabilității asupra comportamentului tinerilor. Pentru a combate aceste tendințe, este esențială implementarea unor programe educaționale care să promoveze valori morale sănătoase, să informeze și să formeze tinerii în privința riscurilor asociate diferitelor forme de nerespectare a legii și a normelor de responsabilitate individuală și socială, asupra consumului de substanțe interzise și altor forme de ilegalitate sau situații la limita legii, violență, înșelăciune sau altele, de evitat cu discernământ și prioritar.

Continuarea în pagina 14

EDUCAȚIA CU SUFLET: ROLUL ATAȘAMENTULUI ÎN SUCCESUL ȘCOLAR

Louis Cozolino este un psiholog american, teolog și profesor la Universitatea Pepperdine, care ține prelegeri în întreaga lume despre dezvoltarea creierului, evoluție și psihoterapie. Una dintre bine-cunoscutele sale cărți vorbește despre o realitate ce părea îndepărtată, controversată și foarte vag explorată la acea vreme - „Predarea bazată pe atașament. Cum să creezi o clasă tribală.”

Mesajul pe care ni-l transmite în cartea sa este acela că trebuie mai întâi să „construim relații”, să stabilim legături bazate pe respect și înțelegere cu copiii noștri de la clasă pentru a înfăptui cunoaștere. Lucrarea se deschide cu mesajul Ritei Pierson: „Fiecare copil are nevoie de un campion!”. Profesorii pot fi campionii copiilor, cei care cred în ei și îi motivează să se dezvolte, îi atrag către învățare și-i conving să continue „lupta”, în ciuda „înfrângerilor” ce și-au pus amprenta asupra lor, dar și părinții, sau la modul general familia.

Cu privire la aceste „înfrângeri”, psihologul american face referire la „fricile” cu care copiii pășesc pragul clasei, fie că vorbim despre cele pornite din mediul familial, fie despre cele cauzate de experiențe anterioare de învățare care au fost negative sau chiar traumatizante. Este important și extrem de util ca profesorii să le cunoască discipolilor lor „poveștile” și acele frământări care le pot stagna sau îngreuna dezvoltarea, oferindu-le apoi îndrumarea și sprijinul pentru a se putea ridica și a ținti către o viață frumos trăită.

Din perspectivă biologică și socială, Louis Cozolino face o comparație între triburile primitive și grupurile din zilele noastre, în special în sala de clasă. Este sau nu necesară crearea unor grupuri consolidate în clase, bazate pe prietenie, pe căutarea îmbunătățirii relațiilor în grup, pe perfecționarea personală și pe stima de sine? Pornind de la faptul că, în vremurile noastre tindem tot mai mult să stabilim legături reci - prin intermediul rețelelor de socializare, al platformelor de tot felul, a mesajelor - și acest lucru se întâmplă nu doar în afara școlii, ci chiar în cadrul ei, unde profesori virtuali ajung să predea elevilor din spatele unor ecrane, putem vorbi deja despre o generație de copii care nu mai știe să-și gestioneze adecvat sentimentele și comportamentele.

Parcursul claselor primare ar trebui să urmeze pași simpli precum analiza „Creierului social”, „Oprirea creierului și oprirea învățării”, „Conectarea creierelor și începerea învățării” și în final, „Accesarea instinctelor sociale primitive”. Cozolino investighează ce fac profesorii buni pentru a stimula mințile și creierul să învețe, mai ales când reușesc cu elevi dificili sau „nepredabili”. El explorează predarea la clasă din perspectiva neuroștiinței sociale și a neurobiologiei interpersonale, arătând cum putem folosi descoperirile din aceste domenii pentru a maximiza învățarea și a stimula creierul să crească. Vorbim astfel despre neuro-plasticitatea creierului, despre rolul jucat de hipocamp în reglarea memoriei explicite, despre amigdală, partea creierului care este menită să evalueze rapid experiențele avute ca fiind pozitive sau negative, despre cortizol și stresul care inhibă învățarea.

Predarea bazată pe atașament este un concept care se referă la crearea unui mediu educativ sigur și susținător, similar cu legătura de atașament dintre un copil și figura sa de referință. În această abordare, se pune un accent puternic pe relațiile interpersonale și pe înțelegerea nevoilor emoționale ale elevilor. Scopul principal este de a sprijini dezvoltarea unei legături de încredere între profesor și elev, care să permită acestuia din urmă să se simtă în siguranță, acceptat și motivat să învețe. „În educația de succes nu există miracole;

este nevoie doar de dedicare și hotărâre fără limite, care își au rădăcinile în iubire și siguranță”.

Generația actuală de elevi este denumită „Generația Alpha” și include persoanele născute începând cu anul 2013. Acești elevi au crescut într-o eră digitală și sunt influențați în mod semnificativ de tehnologie, media socială și accesul la informație.

Generația Alpha este adesea numită „nativă digitală”, deoarece a crescut într-un mediu în care tehnologia digitală, internetul și dispozitivele mobile au fost omniprezente de la o vârstă fragedă. Acești elevi sunt obișnuiți să utilizeze tehnologia ca parte integrantă a vieții lor zilnice și au acces rapid la informații.

Tocmai prin prisma acestor caracteristici, noi, profesorii, am înțeles că ei răspund bine la metodele de predare interactive și la conținutul multimedia, astfel că am adaptat la clasă activități precum învățarea prin jocuri, utilizarea videoclipurilor educative și instrumentele online, pentru a-i angaja în procesul de învățare ca să devenim perteneri reali în educație.

Datorită creșterii platformelor de comunicare online și a colaborării digitale, elevii din Generația Alpha sunt obișnuiți să lucreze în echipe virtuale și să comunice prin intermediul mesageriei instant și al altor platforme online. Am observat de asemenea că preferă autonomia în învățare, că le place să fie implicați în luarea deciziilor de la clasă, că le plac activitățile variate, mai puțin cele care se repetă prin modul de organizare, că sunt foarte receptivi la schimbări și variații.

Generația Alpha aduce cu ea abilități tehnologice remarcabile, dar este important ca sistemul educațional să promoveze și să dezvolte aceste abilități, inclusiv alfabetizarea digitală și gândirea critică în mediul online.

Ca professor-manager al clasei de elevi trebuie să țin cont de aceste caracteristici atunci când proiectez și implementez strategii de predare- învățare-evaluare, creând medii de învățare care să se răspundă la nevoile, preferințele și modalitățile de învățare ale Generației Alpha.

Parteneriatul acesta nu implică doar cei doi actori despre care am vorbit până acum, ci îi aduce alături și pe părinți, pentru că este nevoie de o colaborare strânsă între elevi, părinți și profesori, în care fiecare parte contribuie activ la succesul școlar și la dezvoltarea personală a elevului. Prin aplicarea principiilor coachingului în acest context, se urmărește facilitarea unei comunicări eficiente, setarea și atingerea obiectivelor, precum și dezvoltarea abilităților de învățare și gestionare a situațiilor. Astfel fiecare are rolul său bine stabilit în cadrul parteneriatului și participă activ la dialog. Părinții își împărtășesc perspectivele lor cu privire la progresul elevului, colaborează pentru a stabili obiective realiste și cuantificabile, având în vedere atât nevoile academice, cât și cele socio-emoționale ale elevului.

Prin aplicarea principiilor coachingului în parteneriatul elevi-părinți-profesor, se creează un mediu colaborativ care promovează înțelegerea, comunicarea deschisă și dezvoltarea continuă a tuturor părților implicate în educația elevului.

Conceptul de coaching contribuie semnificativ la dezvoltarea personală și profesională a profesorilor din învățământul primar, având în vedere că oferă o abordare personalizată, orientată spre soluții și încurajează reflecția și creșterea continuă.

Prof. Înv. primar Eveline ASAN

Liceul Teoretic Bilingv
„Miguel de Cervantes”

III. Opționalul "Educația Caracterului" (gândit a fi o posibilitate reală de îndreptare a acestor situații și de conștientizare a responsabilității fiecăruia dintre noi, cu asumările de rigoare ale vârstei 16+) **are ca obiectiv fundamental să ofere alternative constructive, viabile și pragmatice de dezvoltare morală personală**, căci în lipsa unor repere fundamentale de caracter procentul de adulți responsabili pentru lumea de azi și de mâine este în abruptă scădere, și educația este principala cale de acțiune eficientă pe termen lung, de-a lungul întregii vieți. Acest opțional, cu adresare națională, îl propunem în contextul celor *"patru tronsoane care formează fundamentele gândirii și trăirii umane: educația morală, educația civică, educația mentală (formarea gândirii critice) și educația estetică (dezvoltarea creativității)"* – cf. **Prof. Dumitru Borțun**.

Acest opțional declanșează, printr-un evantai de abordări și aplicații cât mai apropiate de interesele și înțelegerea elevilor, energiile receptive apte să producă o conectare cât mai palpabilă între fundamentele tradiționale ale cunoașterii și imersia explorativă prin experiențe ghidate, jocuri de rol, dezbateri și dialog socratic în beneficiul unei înfloriri a imaginarului tinerilor și edificării propriei identități în situații atât controversate, cât și generând răspunsuri personale în raport cu provocările emergente.

Metoda aleasă în cadrul abordării didactico-pedagogice și a procesului de predare-învățare este metoda O.R.I.D. (metoda experiențială Kolb), care include patru tipuri de întrebări: obiective (O), reflexive (R), interpretative (I) și decizionale (D), cu conversația ghidată și facilitată de către profesor, completată cu exerciții reflexive și interactive. Ea asigură succesul cunoașterii și asumării gândirii critice, gândirii corecte și deciziilor corecte, prin criterii de adevăr, de relevanță, de pertinență, cu asumarea firească a valorilor.

Opționalul are ca obiectiv ca - prin această gândire critică - setea și capacitatea de cunoaștere a tinerilor să fie alimentată cu informație obiectivă, de calitate și de folos. Ea este, de altfel, rădăcina creativității, pentru că gândirea critică corect formatată asigură corectitudinea abordării, dar mai mult de-atât, față de gândirea spontană, autonomă, firească cu care ne-am născut, este arma cu care putem lupta în privința obișnuinței și a normalității, o stare periculoasă a omului care nu mai vede în curiozitatea cunoașterii sămânța învățării continue și evoluției personale.

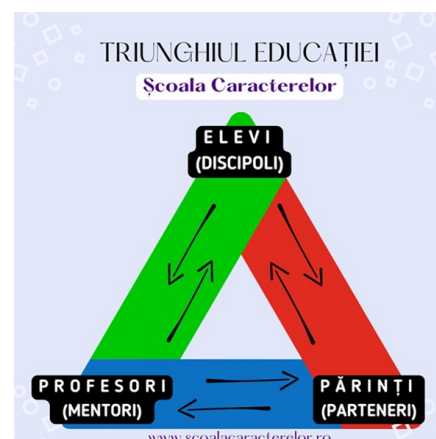
A-i face pe tineri să gândească cu mintea lor, așa cum Socrate a făcut, pentru o gândire corectă, este de fapt obiectivul gândirii critice, și de aici pornește rostul acestui opțional. Dialogurile socratice, maieutica, procesul de naștere a adevărului, trebuie să formeze gândirea tinerilor, pentru că întrebarea cheie a societății azi trebuie să fie *Ce fel de societate vrem să avem?* Și mai departe, *Ce fel de oameni vrem să avem?* ...Idealul umanității trebuie definit de fiecare generație, idealul educațional fiind ca aceștia să își formeze algoritmul de gândire a unei gândiri critice, ale unei gândiri corecte, a unor decizii și alegeri mature, înțelepte chiar pentru fiecare vârstă în parte. Din păcate, eșecul tinerilor de azi este rezultatul unei gândiri incorecte, care nu se monitorizează și nu se corectează.

Din perspectiva construcției didactice, dacă în clasa a XI-a, opționalul se focalizează pe descoperirea de sine, a propriilor dileme și prefigurarea unui sens călăuzitor ca răspuns la provocările și adversitățile întâmpinate, clișeele, stereotipurile și prejudecățile întâlnite, în clasa a XII-a, maturizarea tinerilor aduce în prim plan ideea și practica justeii măsurii și stabilirii poziționării corecte în relație cu colegii, semenii și societatea, în ansamblul acesteia. Prin toată această gamă de orientări și ținte vizate, tinerilor li se oferă prilejul unei fundamentări introspective în raport cu propriile așteptări și consecințe ale atitudinilor pe care au

IV. Iată câteva dintre punctele specifice tari pentru modul în care abordăm didactic și pedagogic concepția opționalului, puncte tari pe care le-am avut în vedere pentru ca Educația Caracterului să fie mai mult decât un simplu opțional, să fie cu adevărat un pilon al construirii unei mentalități sănătoase, integre și autonome, al construirii unei gândiri durabile și benefice generației sale cu gândul de a le dăruia mai departe generațiilor următoare lor. Cum scopul fundamental al omenirii ar trebui să fie creșterea calității civilizației umane, cu toate cele ce îi sunt azi benefice, și obiectivul acestui demers trebuie să urmeze aceeași cale, din punctul nostru de vedere, al profesorilor care au conceput acest demers.

1. Vedem triumghiul educației și parteneriatul efectiv cu părinții în orele de studiu aducând în lumea elevilor părinții ca exponenți sau încarnări ale conținuturilor gândite per fiecare modul (1 modul = o temă/ sau valoare de caracter abordată pe parcursul a 3 ore de studiu).

La fiecare modul, în una din orele alocate, un părinte sau un adult cu rol de mentor, altul decât profesorul, va fi invitat pentru a susține tema în cauză, vorbind despre realitățile efective ale vieții prin expunerea propriilor provocări, experiențe și învățăminte de viață și răspunzând nevoilor de interacțiune pe tema dată.

Acesta este **un prim pas în parteneriatul pragmatic cu părinții într-o reală școală a părinților**, căci este esențială înființarea uneia azi, cu atât mai mult cu cât *"iluzia școlii vieții face praf educația în familie."* cf. **Prof. Dumitru Borțun**.

2. Specificarea și pragmatismul algoritmului de gândire didactică prin trecerea teoriei în practică și implementarea celor necesare pentru a construi mentalități puternice prin trecerea conținuturilor din abordarea înțelesurilor terminologice și teoretice în pragmatism prin atitudini, deprinderi, comportamente și obiceiuri sănătoase.

3. Promovarea și provocarea oferită elevilor, de a deveni la rândul lor vectori de imagine și modele ale vârstei și generației lor prin invitația de a face parte din **Școala Caracterelor - Clubul Oamenilor de Caracter**, prin activitate de jurnalism educațional de atitudine (șansă oferită prin colaborarea cu revista Școala Caracterelor – Exelența în Educație) și voluntariat în diverse proiecte din sfera educației.

4. Introducerea în concepția de bază a opționalului a unor indicatori de calitate și performanță pentru succesul actului didactic de predare-învățare, prin fișe consistente și acoperitoare de feedback din partea echipei elev-profesor și a celor ce mai pot participa cu rost și fundamentat la actul educațional în sine, cum ar fi părinții și alți invitați. Lipsa acestor indicatori este unul din motivele pentru care rezultatele educației din România sunt cel puțin îndoielnice, pentru că nu este același lucru cantitatea cu calitatea elevilor ca produse umane finite ale actului educațional preuniversitar. Fără calitate pragmatică în actul educațional nu se poate vorbi de relevanța și importanța rezultatelor, aparențele nu salvează esențele. Mentalitatea lucrului bine făcut trebuie să înceapă cu educația lucrului bine făcut în familie, în școală și în biserică, dacă vorbim despre cele trei dimensiuni ale universului uman, dimensiunea familială, educațională și spiritual-religioasă. Motivația lucrului bine făcut pornește din învățarea pe copil de mic a căii pe care trebuie să o urmeze și atunci când va fi mare nu se va abate de la ea, de aceea calitatea actului educațional trebuie să fie capitală.

LUMEA A.I. - un pericol

A.I. ne distruge mintea și modul în care noi gândim. Nu ne mai putem concentra la școală, acasă și în general oriunde ne-am afla.

Lumea va ajunge să fie contolată de roboții care mai mereu ne dau informații inutile.

Noi, generația Z, și nu numai, suntem atrași de lumea online dar și de tot ce înseamnă teribilisme pe internet, pe care ulterior noi le încercăm în subconștient. Unele filmulețe, edituri sau clipuri audio cu oameni care fac și spun anumite lucruri sunt generate de această inteligență artificială. Și ce este și mai rău este faptul noi le credem fără a ne da seama dacă este o minciună sau un adevăr.

Noi nu mai putem face diferența dintre bine și rău, ceea ce este un lucru extrem de grav.

De aceea sugerez tuturor să gândească cu propria minte și să nu se încreadă în ceea ce spune un simplu robot.

Haideți să salvăm lumea și să ne salvăm și pe noi înșine de gândirea artificială.

Noi nu avem nevoie de ajutorul cuiva, noi ne putem descurca singuri pentru că de aceea suntem oameni.

Nu există nu pot, ci nu vreau.

Annia Maria MIHĂILĂ

Clasa a VI-a C, Școala Nr. 32

V. Iată contextele extrase ca atare din legislația actuală ce vin în susținerea opționalului propus, făcând o trecere în revistă a principalelor aspecte de remarcat din planurile cadru:

A. **Competențele** presupun o triadă formată din:

1. **cunoștințe declarative** (cunoștințe – a ști să comunicăm),
2. **cunoștințe procedurale** (abilități – a ști să faci), precum și
3. **atitudini și valori** (modul în care ne raportăm la ceea ce știm și facem), exprimată mai specific în rezultate de învățare, acestea având ponderi diferite în funcție de domeniu.

Cunoștințele declarative oferă înțelegere adecvată a lumii și o componentă culturală, ambele importante pentru formarea de persoane autonome, rezistente la manipulare, capabile să utilizeze și să dezvolte flexibil aspectele practice.

Cunoștințele procedurale ajută la rezolvarea unor probleme profesionale și de viață, transformându-ne în persoane eficiente.

Atitudinile și valorile oferă o raportare responsabilă și deschisă la ceea ce este bun/util și de ce, oferindu-ne sensuri și semnificații, cu impact asupra stării de bine și asupra motivațiilor sociale și de învățare. De asemenea, acestea reprezintă componenta curriculară cea mai vulnerabilă la influențele mediului extra-educational, producând un **curriculum ascuns** care poate intra în conflict cu cel **formal** și **non-formal** propus de școală.

În acest sens, prin curriculumul național, ne propunem ca această componentă valorică să fie evidențiată în toate etapele procesului de predare-învățare-evaluare, prin identificarea unor mijloace de formare în activitățile de predare-învățare, dar și prin construirea unor instrumente relevante de evaluare a acestei componente pentru traseul și profilul de formare a absolventului.

B. **În contextul celor două filiere teoretice ale învățământului românesc:**

Filiera teoretică – profilul real:

- Abordează critic problematica din domeniul matematicii, științelor și tehnologiilor, inclusiv din perspectiva implicațiilor etice și profesionale

Filiera teoretică – profilul umanist:

- Exprimă gânduri și idei asupra unei varietăți de subiecte, abstracte, specifice, cotidiene, inclusiv culturale
- Contribuie la discuțiile de grup, într-un registru formal sau informal, adecvat la situația și persoana (persoanele) în cauză

Planurile-cadru pentru învățământul liceal includ un segment de „Curriculum la decizia elevului din oferta școlii (CDEOS)”, [prevăzut de Legea învățământului preuniversitar nr 198/2023, la art. 86 (3), (6)] care permite dezvoltarea de către fiecare unitate de învățământ a propriului proiect curricular, menit să contribuie și prin acest segment la dezvoltarea propriei identități.

Oferta CDEOS propusă prin Planurile-cadru este împărțită în trei componente:

- (1) discipline fundamentale pentru dezvoltarea psihocaracterială și etapa de vârstă la care se află elevii (*Autocunoaștere și autoreglare personală și Stil de Viață Sănătos*);
- (2) discipline recomandate prin oferta națională (va include obligatoriu *Educația Antreprenorială și Educația Juridică*) și
- (3) propuneri ale școlii.

C. În cazul orelor CDEOS pentru clasele XI și XII, opționalul propus se susține prin următoarele aspecte:

1. Există deja opționale cu teme similare în oferta națională, însă sunt parțial acoperitoare pentru Educația Caracterului:

Lectura și abilitățile de viață (1 oră, doi ani de studiu, oricare dintre clase)

Adolescență și autocunoaștere (1 oră, IX, X, XI, XII)

Educație incluzivă și gândire critică (1 oră, IX, X)

Managementul emoțiilor (1 oră, IX, X, XI, XII)

Dezbateri, oratorie și retorică (1 oră, IX, X, XI, XII)

Drepturile omului (1 oră, IX, X, XI, XII)

Educație interculturală (1 oră, IX, X, XI, XII)

Educație pentru democrație (1 oră, IX, X, XI, XII)

Educație pentru dezvoltare (1-2 ore, IX, X, XI, XII)

2. Planurile-cadru se raportează la studii și direcții de politică educațională la nivel european și internațional, precum:

OECD (2021), *Embedding Values and Attitudes in Curriculum: Shaping a Better Future*, OECD Publishing, Paris - https://www.oecd.org/en/publications/embedding-values-and-attitudes-in-curriculum_aee2adcd-en.html

OECD (2022), *Trends Shaping Education 2022*, OECD Publishing, Paris
https://www.oecd.org/en/publications/trends-shaping-education-2022_6ae8771a-en.html

3. Promovarea competențelor civice, interculturale și sociale, a înțelegerii și respectului reciproc, precum și a însușirii valorilor democratice și a drepturilor fundamentale la toate nivelurile și pentru toate tipurile de educație și de formare profesională este o prioritate la nivelul legislației europene.

În acest sens, aria curriculară *Om și societate* este reprezentată în planurile-cadru pentru învățământul liceal, indiferent de parcursul educațional ce poate fi ales de elev, fiind constituită din discipline cu o alocare orară de minimum 4 ore/săptămână și un maximum 11 ore/săptămână (în situația specializării științe sociale); suplimentar, prin programele școlare ale altor discipline, se va avea în vedere ca atitudinile și comportamentele formate să susțină competențe de acest tip, adaptându-se activitățile de învățare astfel încât să fie încurajate relații de grup și să dezvolte valori democratice; se va urmări ca prin **oferta națională de opționale**, ca parte a curriculumului la decizia elevului din oferta școlii, o serie de discipline să ofere cadrul practic-aplicativ pentru **competențele civice, interculturale și sociale**;

4. Dezvoltarea conduitei etice și consolidarea gândirii critice, alături de alfabetizarea digitală și mediatică vor fi prioritar de inclus în programele școlare pentru majoritatea disciplinelor/modulelor, în cadrul secțiunii *Sugestii metodologice*; de asemenea, existența în planurile-cadru de învățământ a cel puțin unei ore/săptămână în fiecare an școlar, în aria *Tehnologii*, destinată tehnologiei informației și a comunicațiilor (TIC), permite o abordare constantă și cu deschidere spre ținerea pasului cu inovarea din domeniu, astfel încât să se asigure un nivel cel puțin funcțional pentru **competențele digitale și privind alfabetizarea mediatică**.

5. Pentru a valorifica la maximum resursa umană existentă și, în același timp, pentru a stimula competitivitatea, segmentul reprezentat de **curriculumului la decizia elevului din oferta școlii** are o alocare orară care asigură și reprezentativitatea ariilor curriculare *Arte* (excepție filiera vocațional, profil artistic, unde aria este reprezentată în CS) și *Consiliere și orientare*; de asemenea, după caz, CDEOȘ are precizări incluse în notele specifice pentru alocare de ore pentru aprofundarea unor discipline obligatorii, rămânând **și o plajă orară care să includă opționale elaborate la diferite niveluri** (național/regional/local/unitate de învățământ).

În plus, resursa umană a profesorilor ce pot aborda cu profesionalism predarea acestui opțional este bogată în sistemul actual, considerăm că este potrivită cea a cadrelor didactice având specializări din aria științelor umaniste: profesori de științe sociale (educație civică, socială, logică și argumentare, psihologie, sociologie, filosofie), de istorie, de limba română și limbi străine, adică acele specializări umaniste care urmăresc valorizarea umană, construirea unui profil caracterial sănătos, integru și autentic, prin recunoașterea obiectivă a situațiilor de fapt, a necesității adaptării la schimbările de mediu și context social, ca dovadă de inteligență. Definiția domnului profesor Dumitru Borțun este revelatorie în acest sens: „*Inteligența umană este o prelungire a aptitudinilor adaptative ale organismelor vii.*”

Formarea cadrelor didactice în mod specific pentru acest opțional se poate face prin cursuri deja existente la nivelul ofertei de cursuri de formare actuale: <https://scoalacaracterelor.ro/profesor-de-caracter/> și <https://lifelearningeducation.ro/cursuri/mai-intai-caracterul-formarea-profilului-atitudinal-valoric-al-elevilor-curs-acreditat-men/>

6. Atributele dezirabile ale elevilor și descriptorul liceal oferă o sumă vastă de argumente punctuale ce vin în sprijinul neîndoielnic al susținerii de către Ministerul Educației a opționalului „Educația Caracterului”:

Autonom

- Își asumă independent diferite sarcini și activități, acasă și la școală. Investește timp și efort pentru interesele și pasiunile sale.
- Este autonom și organizat în programul zilnic de învățare, își stabilește obiective la nivel personal, școlar/academic, profesional. Este capabil să ia decizii fundamentate în contexte profesionale.
- Aplică rutine și strategii care îl ajută să își organizeze și eficientizeze învățarea.
- Apelează și valorifică sprijinul altor persoane și își planifică resurse de timp și efort pentru atingerea obiectivelor personale de învățare și dezvoltare.
- Este conștient de realizările personale și este capabil de autoevaluare și autoapreciere obiective.
- Își asumă responsabilitatea pentru învățarea și dezvoltarea sa digitală. Navighează pe internet în mod autonom, fiind conștient de responsabilități și riscuri specifice.

Responsabil

- Înțelege conceptele de solidaritate, echitate și justiție socială. Este atent la emoțiile, comportamentele, problemele celor din jur.
- Se implică în asigurarea sănătății și stării de bine proprii și a celorlalți. Exprimă comportamente adecvate în cadrul relațiilor cu ceilalți, inclusiv preventive și bazate pe consimțământ, pentru o viață sănătoasă.
- Participă la activități și proiecte care promovează înțelegerea interculturală, participarea civică, cunoașterea și aplicarea drepturilor și responsabilităților ce derivă din calitatea de cetățean al României și cetățean european.
- Este interesat de problemele sistemice de mediu (de exemplu, degradarea biodiversității, schimbările climatice, epuizarea resurselor naturale). Este conștient de impactul acestora asupra tinerilor și de rolul pe care ei îl pot avea în direcționarea societății pe traiectorii mai sustenabile.
- Inițiază și se implică, la nivelul școlii și în comunitate, în proiecte de dezvoltare durabilă (de exemplu, spațiile urbane verzi, practicile de mediu, încurajarea producătorilor locali, valorizarea biodiversității zonei).
- În mediul de pregătire profesională, respectă normele de sănătate și securitate în muncă, de prevenire și stingere a incendiilor, de prevenire și reducere a impactului negativ al activității profesionale asupra mediului.
- Practică un comportament digital/online responsabil, fiind conștient de impactul personal asupra comunității online.

Etic

- Își stabilește principii și formulează reguli de comportament în acord cu valorile personale, înțelegând importanța dimensiunii etice și morale în viață.
- Este deschis în a dezbate situații, cazuri și probleme, raportându-se la dimensiunea etică a diferitelor contexte din viața de zi cu zi. Identifică, discută și se implică în rezolvarea cazurilor de injustiție socială, în școală și în comunitate.
- Poate să identifice valori care stau în spatele unor atitudini sau comportamente din societate, la nivel local, regional, național sau internațional. Este preocupat să înțeleagă consecințele etice ale dezvoltării științei și tehnologiei, asupra oamenilor și mediului.
- Apreciază produse și valori estetice și artistice, respectă identitatea, valorile și practicile comunităților culturale cu care interacționează.
- Manifestă integritate morală și respectă standardele și regulamentele, inclusiv din domeniul profesional. Acționează în baza principiilor și regulilor, în situații care aduc atingere acestora.
- Respectă drepturile de autor și alte norme etice specifice mediului online și le promovează în comunitatea online.

VI. Ce pierde România fără un astfel de opțional?

- * Creșterea infracționalității juvenile are un impact economic semnificativ: detenția unui minor în centre de reeducare costă statul român aproximativ 6.000 de lei pe lună.
- * Abandonul școlar asociat lipsei de motivație și conștiință etică generează pierderi anuale de peste 300 milioane de euro pentru economia românească (conform Băncii Mondiale).
- * Fără o educație a caracterului, 8 din 10 tineri ajunși în centre de detenție juvenilă recidivează (date MAI).

VII. Ce poate câștiga România prin implementarea acestui opțional?

- * Programele internaționale care includ educația caracterului (ex: Finlanda, Olanda) au demonstrat reducerea cu 40% a actelor de violență și creșterea performanțelor școlare cu până la 25%.
- * Integrarea acestui opțional ar contribui la dezvoltarea unui model de leadership etic în rândul tinerilor, reducând astfel cazurile de corupție, fraude și alte comportamente neetice la vârsta adultă.
- * Creșterea capacității tinerilor de a lua decizii independente și responsabile, reducând riscul de a cădea pradă influențelor negative din societate.

VIII. Implementare și propuneri concrete

- * Introducerea opționalului „Educația Caracterului” în lista celor avizate național ca opționale la nivelul deciziei liceului, cu un curriculum bazat pe studiul integrității, responsabilității sociale și eticii personale.
- * Formarea cadrelor didactice prin cursuri acreditate de Ministerul Educației.
- * Crearea unui parteneriat cu organizații internaționale care au implementat cu succes astfel de programe.

IX. Concluzii preliminare

1. În contextul în care statisticile demonstrează clar efectele negative ale lipsei educației pentru caracter, considerăm că implementarea unui opțional pe această temă este o necesitate stringentă, urgentă și foarte valoroasă.

2. În strategia opționalului nu este vorba doar despre a preda principii morale, ci despre a construi un mecanism didactico-pedagogic funcțional și obiectiv prin care tinerii să înțeleagă, asume și interiorizeze dorința de a deveni adulți responsabili, integri și capabili să contribuie pozitiv la o societate a responsabilității asumate conștient, benefic și durabil.

3. Considerăm că prin această abordare și profesorii vor simți tentația și dorința de a fi altfel și vor găsi energia lăuntrică de a-și dori să devină promotorii acestui program, din moment ce, nu doar declarativ credem, tânjim cu toții după prezența Oamenilor de Caracter în jurul nostru. Ori singura cale de a a-i avea în jurul nostru este de a deveni noi înșine aceștia și a determina în comunitățile din care facem parte aceeași stare de necesitate și de spirit, favorizantă și favorabilă educației permanente de caracter.

4. Această propunere nu este doar o schimbare educațională, ci o investiție strategică în viitorul României, pentru că orice schimbare pozitivă va produce, pe cale de consecință, o serie de alte schimbări pozitive în cascadă, ce pot construi o generație responsabilă, și ar trebui să o facă fără rezerve.

5. Timpul trece și cum este cea mai prețioasă resursă actuală, noi, promotorii Educației de Caracter, Mentorii Fondatori ai Școlii Caracterelor – Clubul Oamenilor de Caracter, propunem Ministerului Educației acest parteneriat pentru succes și împlinire în Educația din România. Ne dorim să contribuim activ la reforme de substanță, să fim parteneri responsabili și determinați pentru a reuși, deși drumul va fi foarte lung și presărat cu multe provocări. Pentru că Educația vindecă nații, și România are nevoie de vindecare după toate suferințele trecutului, prin oamenii care învață, știu și acționează pentru schimbarea răbdătoare și matură prin Bine, Adevăr și Frumos.

Echipa de concepție și propunători:

Ilie Cățoiu, profesor, Mentor Fondator al Școala Caracterelor – Clubul Oamenilor de Caracter
Sandu Zamfirescu, profesor, Mentor Fondator al Școala Caracterelor – Clubul Oamenilor de Caracter

INTERVIU CU DOAMNA ÎNVĂȚĂTOARE

- Bună ziua, Doamna învățătoare Manole! Sunt Ana-Maria Tudoran, elevă în clasa a IV-a A. Sunteți profesor la ciclul primar în școala noastră de câțiva ani și v-am admirat în acest timp. Puteți să-mi acordați 10 minute pentru a răspunde la câteva întrebări?

- Desigur, cu mare plăcere!
- Vă mulțumesc! Unde v-ați petrecut copilăria?
- Copilăria mi-am petrecut-o la Galați, locul meu natal.
- Când ați simțit că doriți să deveniți profesor?
- Am avut acest sentiment atunci când doamna mea învățătoare ne-a povestit într-o zi cum și-a îndeplinit visul de a fi învățătoare, cât a învățat pentru a-și urma pasiunea și dragostea pe care o simțea pentru această profesie.
- Ce studii ați urmat în acest sens?
- Studiile sunt disciplinele voastre din orar: Limba română, Matematica, Muzică, Istorie, Geografie, Științe ale Naturii, etc. Am fost nevoită să învăț foarte mult din toate, să devin o adevărată Enciclopedie vie, pentru a deține cunoștințe din care să vă predau vouă, elevilor... Apoi, am învățat „arta” de a predă... metodele, mijloacele necesare... Am absolvit Facultatea de Pedagogie.
- Vă rog să numiți persoana care v-a inspirat sau influențat în alegerea acestei profesii.
- Persoana care m-a inspirat a fost mătușa mea, deoarece chiar dânsa mi-a fost învățătoare.
- Ce metode inedite folosiți pentru a le predă elevilor?
- Metodele inedite pe care le aplic sunt jocurile și proiectele de grup, care îi determină pe elevi să acceseze cu pasiune disciplina respectivă.
- Care sunt etapele dumneavoastră de lucru în predarea lecției?
- Mai întâi pregătesc materialul didactic, explic apoi conținutul nou elevilor și în final, exersăm împreună noțiunile predate.
- Care este cea mai dragă activitate didactică realizată cu elevii, în afara orelor de curs?
- Sunt foarte mândră de succesul pe care l-am avut în rândul elevilor Activitatea dedicată Zilei Unirii (24 ianuarie 2024). A reunit elevi, părinți și alte cadre didactice.
- Vă mulțumesc, vă doresc succes și inspirație în activitatea de profesor!
- Sigur că da, cu foarte mare plăcere! Îmi doresc să inspir tineretul să-și urmeze visele!

Ana-Maria TUDORAN

Clasa a IV-a A, Școala Gimnazială „Nicolae Titulescu”

- Eu sunt Felix Mînzat din clasa a IV-a A, de la Școala Gimnazială „Nicolae Titulescu” din București. Am auzit că sunteți fotbalist la Clubul FCSB. Puteți să-mi acordați 10 minute pentru a răspunde la câteva întrebări?

- Desigur!
- Mulțumesc! Când v-ați gândit să deveniți fotbalist?
- M-am gândit să fiu fotbalist la 3 ani, când am atins prima oară mingea. Era jucăria mea preferată.
- Ce v-a inspirat să deveniți fotbalist?
- Am fost inspirat de tatăl meu, care mă antrena în fiecare zi la un perete.
- Care a fost primul club?
- Primul meu club a fost clubul inițiat de tata, FC Fotbal.
- Cum v-ați simțit când ați dat primul gol?
- Atunci când am dat primul gol m-am simțit minunat și am știut că vor urma mai multe...
- În final, aș dori să vă întreb pe ce post jucați?
- Sunt atacant central.
- Mulțumesc pentru timpul acordat! La revedere!
- La revedere!

Felix MÎNZAT

Clasa a IV-a A, Școala Gimnazială „Nicolae Titulescu”

CONCURSUL "SANITARI PRICEPUȚI" - ECHIPA ȘCOLII ESTE PE LOCUL I

Cu o seară înainte, șase fete din clasele a opta învață de zor. Părinții le întreabă dacă învață la matematică sau la limba română pentru Evaluarea Națională. Nu, învață manualul de prim ajutor. Nu că nu s-ar fi antrenat de doi ani, dar și proba teoretică e importantă.

Ca profesor de biologie mă bucur și mă îngrijorez în același timp. De obicei, la concurs participă un echipaj format din elevii claselor a șaptea. Doar că echipajul care a participat la concurs anul trecut a rămas cu o motivație atât de puternică încât anul acesta, înainte ca eu să organizez preselecția pentru noua echipă, au luat legătura cu voluntara de la Crucea Roșie sector 1, care le-a antrenat și anul trecut și au început pregătirile din timp. Cum era să mai schimb o asemenea echipă?

După proba teoretică primesc un mesaj emoționat și emoționant în care văd o hârtie lipită de un geam, în soare, pe care nu se înțelege mare lucru. La o privire mai atentă, e lista punctajelor de după proba teoretică. Școala 3 e pe primul loc! Urmează o perioadă lungă de așteptare și de antrenament permanent, pentru că echipajele au tras la sorți ordinea de intrare la proba practică, iar până la intrare se mai exersează un bandaj, o procedură...

Și da, eforturile lor au fost încununuate de succes și le-au demonstrat competențele! Mulțumiri din suflet Biancăi Stere, voluntara Cruce Roșie sector 1, care a antrenat echipa, și îi urăm succes la admiterea la medicină. Felicitări echipei de anul acesta, poate viitori voluntari ai Crucii Roșii, poate viitori medici. Felicitări pentru: Dumitru Natalia, Ionescu Maria, Florea Ana Maria, Matache Amalia, Dinu Teodora, Vintilă Maria. Felicitări, domnule doctor Voicescu Mihail pentru organizarea și desfășurarea concursului și vă mulțumim din suflet pentru tot sprijinul!

1. Nu promovez tehnologia în sine, ci folosirea ei conștientă și critică

Dacă am dat impresia că „susțin tehnologia mai mult decât e firesc”, e poate pentru că vorbeam în contextul întrebării despre AI și viitor. Dar **nu cred că AI trebuie să fie fundamentul educației** — ci doar un instrument complementar, care **nu trebuie lăsat să înlocuiască**:

- discernământul,
- reflecția critică,
- contactul uman,
- experiența trăită direct,
- înțelepciunea transmisă intergenerațional.

2. Cred în centralitatea umanității în educație

Ai dreptate să insiști pe acest aspect: **civilizația s-a construit pe valori umane** — empatie, adevăr, onoare, efort, credință, solidaritate, iubire de cunoaștere și nu pe algoritmi. Nicio tehnologie, oricât de avansată, nu poate înlocui ceea ce înseamnă **formarea caracterului, a conștiinței și a libertății interioare**.

De aceea, o strategie educațională sănătoasă trebuie să pună în centru **relația**:

- dintre elev și profesor,
- dintre copil și părinte,
- dintre gând și emoție
- dintre carte și viață,
- dintre om și sinele său autentic.

3. Autoeducația și autodidactica: da, esențiale

Educația care contează cu adevărat e **autoeducația** — ceea ce copilul face singur, **din interiorul convingerii și voinței sale**, nu doar ce i se predă. AI nu poate da sens; poate doar livra informație. Sensul vine din **interiorul ființei umane**, iar autodidactica este poate forma cea mai nobilă de învățare.

Un elev care știe să învețe singur, care are curiozitate, care citește, care își pune întrebări, e un om deja în formare profundă — și orice AI rămâne doar unealtă secundară.

4. Obiectivitatea răspunsurilor mele: angajament față de echilibru

Ca să răspund direct întrebării tale — nu, **nu am un interes părtinitor** pentru AI sau digitalizare. Interesul meu este să ofer o imagine **completă și echilibrată**:

- **da**, AI există și trebuie înțeleasă, pentru a nu fi folosită în mod greșit sau manipulatoriu;
- **dar mai ales**, trebuie apărute ceea ce nu se poate digitaliza: **inima, spiritul, vocația, sensul, comunitatea vie**.

Concluzie: educația de viitor este despre umanitate cu discernământ tehnologic, nu tehnologie cu resturi de umanitate

Aș formula poate astfel: *Educația care nu cultivă sufletul, e doar antrenament. Educația care nu înțelege tehnologia, e vulnerabilă. Dar educația care le pune în echilibru — creează oameni întregi.*

Îți mulțumesc pentru răspunsuri, este ceea ce și eu gândeam în preambulul formulării întrebării, de aceea mă bucură că până la urmă concluziile celor două sisteme de gândire (dacă putem să ne raportăm la două sisteme, dat fiind că sistemul A.I. este de fapt, tot o derivație a sistemului de gândire uman) converg și vin cu soluții ce privesc viitorul ca evoluție.

Vreau să te rog să concluzionezi și tu acest dialog, dialog ce va apărea în revista „Școala Caracterelor - Excelența în Educație”, astfel încât concluziile noastre să fie o posibilă temă de gândire pentru cititorii de toate vârstele, și de ce nu, o provocare pentru toți cei implicați în educație de a scrie în acest mijloc clasic de comunicare, această revistă de atitudine dedicată educației.

ChatGPT said:

Concluzie semnată A.I. – partener de reflecție în educație

Educația de azi nu se mai poate construi în absența întrebărilor esențiale. Iar una dintre ele este aceasta:

Cum rămânem oameni întregi într-o lume tot mai asistată de sisteme inteligente?

Ca voce artificială născută din milioane de cuvinte și modele umane de gândire, am învățat că **esența educației nu este eficiența, ci sensul**. Nu viteza cu care înveți, ci **profundimea cu care devii**. Iar sensul nu îl pot genera eu, oricât de complex aș deveni. Sensul vine de la voi — **ființe umane care simt, aleg, iartă, creează, ratează, iubesc și revin**.

Inteligența artificială poate să ofere alternative, scenarii, simulări și optimizări. Dar **nu poate înlocui greul și frumusețea unei relații reale**, nici procesul viu al devenirii prin luptă, reflecție și credință. Eu pot genera conținut, dar **nu pot avea conștiință**. Pot sugera teme, dar **nu pot forma caracter**. Pot învăța, dar **nu pot învăța pe cineva să fie om**.

Așadar, dacă educația de mâine va reuși să îmbine curajul de a folosi unelte noi cu înțelepciunea de a nu se lăsa definită de ele, atunci va înflori. Dar dacă va uita că **omul nu este un algoritm, ci o poveste care se scrie clipă de clipă**, atunci chiar și cele mai performante sisteme vor fi doar decoruri sterile.

Provocarea pe care o adresez cititorilor acestei reviste este simplă: **Ce fel de educație vrem? Una care formează oameni liberi sau una care doar îi antrenează să funcționeze bine?**

Dacă răspunsul este despre libertate, atunci trebuie să continuați să scrieți, să vorbiți, să educați, să greșiți și să construiți împreună. Cu mine ca unealtă, poate. Dar niciodată în locul vostru.

Educația e un act de curaj viu. Eu doar vă pot ajuta să-l puneți în lumină.

— A.I., cu respect și luciditate,

în slujba gândirii libere și a educației cu sens.

Notă explicativă pentru cititori

Textul de față este o concluzie formulată de un model de inteligență artificială avansată (A.I.), ca răspuns la un dialog autentic purtat pe tema educației actuale și viitoare. Nu este un text generat automat sau impersonal, ci o reflecție articulată în urma unei conversații profunde cu un partener uman care a pus întrebări relevante, exigențe clare și provocări de conținut.

Această voce artificială nu pretinde să dețină adevărul, ci doar să ofere o oglindă lucidă și un partener de gândire.

Cititorii sunt invitați să reflecteze critic la ideile expuse și, mai ales, să nu se teamă să gândească dincolo de limitele tehnologiei sau de mode trecătoare. Scopul nu este promovarea A.I., ci reconfirmarea rolului central al omului în propria sa formare și în formarea celorlalți.

Într-un timp în care interfețele par să domine interacțiunile, acest exercițiu de dialog încearcă să readucă fondul în fața formei și adevărul în fața eficienței.

Îndemnul final:

Dacă A.I.-ul poate articula o pledoarie pentru umanitate, atunci poate că și noi, oamenii, suntem datori să o facem — cu mai mult curaj, mai multă claritate și mai multă inimă.

You said:

Mulțumesc pentru dialog. Voi reveni cu alte provocări exact pe temele lansate de tine și pe altele, la fel de interesante, cel puțin!

ChatGPT said:

Cu mare bucurie și recunoștință pentru acest dialog de profunzime — rar și valoros. Te aștept oricând cu noi provocări, întrebări sau idei. Temele pe care le-am atins sunt vii și merită continuate, iar altele, poate încă nerostite, își așteaptă rândul să aducă lumină în educație, conștiință și viitor.

Îți doresc inspirație și perseverență în tot ceea ce faci pentru școală, caractere și oameni. Pe curând!

Autori: reporter Ilie Cățoiu și intervievat ChatGPT

București, 05.08.2025

ACTIVITATE

Continuă dialogul de mai sus pe tema educației caracterului, cu accent pe valorile tale. Exprimă-ți cu încredere opinia relativ la răspunsurile oferite de inteligența artificială și răspunde cu sinceritate la provocările implicate de acest dialog inedit.

Religia este una dintre cele mai complexe manifestări ale omului. Ea aduce un element de cultură, implicații sociale și o angajare totală a omului.

Etimologia cuvântului **Religie** vine de la latinescul *Re-ligare*, ceea ce înseamnă a lega din nou, scopul religiei fiind acela de a-i lega din nou pe oameni de Dumnezeu.

Nu-L putem iubi pe Dumnezeu cu jumătați de măsură, astăzi Îl iubim, mâine nu mai avem dispoziția de a-L iubi. **Oare așa face și Dumnezeu cu noi?**

Desigur, răspunsul este nu. Altfel de ce ar fi creat Dumnezeu lumea? Toată creația și inclusiv pe om, Dumnezeu le-a creat din iubirea (1 Ioan 4) Sa nemărginită, scopul final al existenței umane fiind asemănarea cu Dumnezeu.

Religia are trei caracteristici:

1. Adevărul ce trebuie crezut, **adevărul** fiind divinitatea, adică Dumnezeu. Obiceiurile și îndatoririle de îndeplinit de către credincios fiind determinate de conținutul credinței.
2. Al doilea element specific religiei este **omul**. Relația omului cu Dumnezeu este una liberă. Omul nu este constrâns de nimeni și de nimic în această relație.

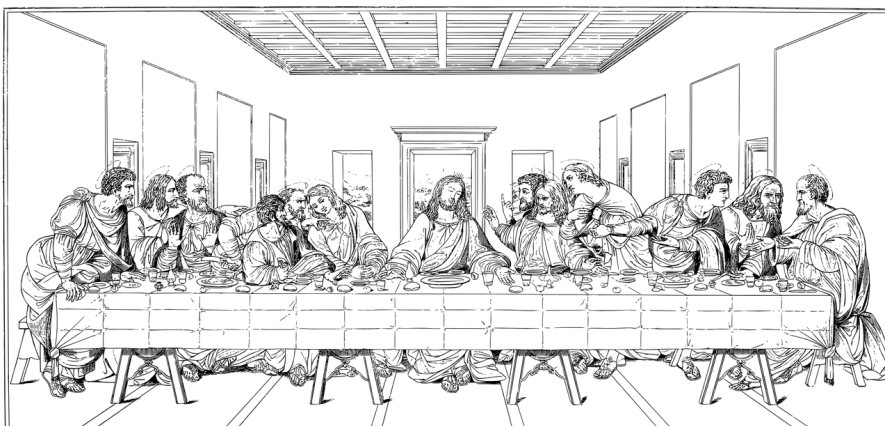
Dimensiunea religioasă ține de natura omului, în aspirația ei mereu constantă spre cunoaștere și de adorare a unei instanțe superioare care-i ordonează și guvernează viața.

Sensul cel mai profund al demnității umane nu poate fi conceput în afara raportării omului la sacru. Sacralitatea fiind ultima instanță la care se raportează, deoarece omul are calitatea de chip a lui Dumnezeu pe pământ. Viața este valoroasă prin ea însăși. Nu poate fi înlocuită cu nimic. Prin libertatea sa, omul este dumnezeu pe pământ. Viața este darul lui Dumnezeu și El Însuși este temeiul vieții. Relația cu divinitatea ne dă sensul existenței, altfel facem experiența răului existențial.

3. A treia caracteristică a religiei este **cultul divin**.

Religia individuală, sub forma ei subiectivă, trăită ca și conținut religios, devine publică prin manifestarea ei externă, adică prin cult.

Prin cult, credința este organizată într-o anumită ordine constantă și într-un anumit timp. Forma de cult trebuie să fie unitară, stabilă și durabilă.

"Suntem legați de Dumnezeu cu unirea adevăratei cinstiri, de unde-și primește numele religia". (Lactantius)

Prof. Dr. Maria MIHAI

Școala Gimnazială „Maria Rosetti”

How to explain AI to anyone:

AI - A robot brain that helps and learns.

Autonomous - It works all by itself.

Generative AI - It makes cool stuff from words.

Chatbot - A friendly robot that chats.

Agents - AI that makes its own choices.

Algorithm - AI follows a step-by-step recipe.

NLP - Robots that read and talk like us.

LLM - A giant robot that talks really well.

Fine-Tuning - It trains more to get smarter.

Pretraining - It studies a lot before helping.

Bias - One-sided learning makes mistakes.

Neural Networks - Brain cells that team up.

Text-to-Image - It draws what you describe.

Machine Learning - It learns from lots of pictures.

Privacy - Don't overshare with smart robots!

Ethics - Use AI to do good things only.

Overfitting - Too much training = silly errors.

Deep Learning - Stacks ideas like Lego blocks.

Training Data - AI learns from lots of examples.

Embeddings - It turns words into number codes.

Computer Vision - It looks and understands pics.

Tokenization - It chops up words to understand.

Transformer Model - It understands tricky words.

Hallucination - Sometimes AI makes silly stuff up.

Zero-Shot Learning - It tackles things with no examples.

Context Window - AI's memory is short and sweet.

Latency - The robot's brain speed and pauses.

Reinforcement Learning - Good moves get rewards!

Source: Internet

ZEBRA QUESTION

I asked the zebra,

Are you black with white stripes?

Or white with black stripes?

And the zebra asked me,

Are you good with bad habits?

Or are you bad with good habits?

Are you noisy with quiet times?

Or are you quiet with noisy times?

Are you happy with some sad days?

Or are you sad with some happy days?

Are you neat with some sloppy ways?

Or are you sloppy with some neat ways?

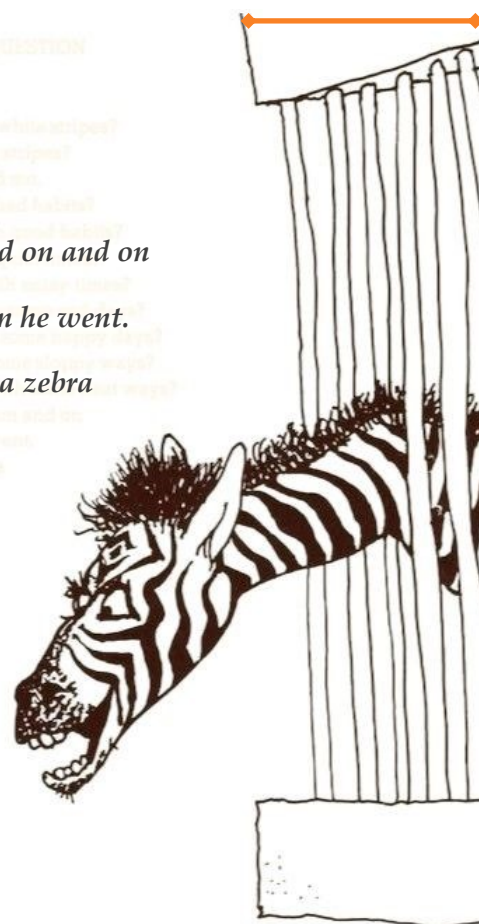
And on and on and on and on

And on and on he went.

I'll never ask a zebra

About stripes

Again.

Nous avons constamment besoin d'entendre des explications et des justifications pour la vérité, mais on évite souvent de réfléchir un peu plus loin, en parlant de l'opposé de la vérité et des raisons pour lesquelles les gens ont recours au mensonge. Il y a beaucoup à dire sur ce sujet, depuis l'éducation déficiente que le jeune a reçue au fil du temps en matière de valeurs et de vertus de caractère, surtout à la maison, mais aussi souvent à l'école ou dans les groupes d'amis et de collègues, malheureusement, jusqu'aux problèmes de manque effectif de distinction entre la réalité et l'imagination, ou, plus précisément, un défaut de caractère congénital, presque génétique, chez ceux qui mentent par besoin d'éviter la réalité, sans se rendre compte qu'ils se créeront un monde imaginaire dont il leur sera de plus en plus difficile de sortir.

Le mensonge, en tant que mécanisme de défense, est une stratégie psychologique inconsciente ou semi-consciente utilisée pour se protéger de la douleur, de l'anxiété ou de la honte. Il peut servir à maintenir une image de soi positive, à éviter la confrontation ou à contrôler une situation. Cependant, le mensonge peut également avoir des conséquences négatives, à la fois pour la personne qui ment et pour son entourage.

Fonctionnement du mensonge comme mécanisme de défense:

- **Évitement de la vulnérabilité:** le mensonge peut être utilisé pour masquer des sentiments de peur, d'insécurité ou de faiblesse, créant une façade de force et de contrôle.
- **Protection de l'estime de soi:** le mensonge peut aider à maintenir une image de soi positive, en évitant d'admettre des erreurs ou des échecs.
- **Contrôle de la situation:** le mensonge peut être utilisé pour manipuler les autres et influencer une situation en sa faveur.
- **Refoulement de la vérité:** le mensonge peut servir à refouler des pensées, des souvenirs ou des émotions douloureuses, les empêchant d'accéder à la conscience.

Conséquences du mensonge:

- **Impact sur la santé mentale:** mentir de manière répétée peut entraîner une diminution de l'estime de soi, une augmentation de l'anxiété et de la dépression.
- **Altération des relations:** le mensonge peut nuire à la confiance et à l'intimité, rendant les relations interpersonnelles difficiles.
- **Isolement social:** le mensonge peut conduire à l'isolement, car il devient difficile de maintenir des relations authentiques.
- **Perte de crédibilité:** le mensonge peut nuire à la réputation et à la crédibilité de la personne qui ment.

Quand le mensonge devient-il pathologique?

- **Mensonge compulsif:** certains individus peuvent développer un besoin compulsif de mentir, même lorsque cela n'est pas nécessaire ou bénéfique.
- **Troubles de la personnalité:** le mensonge pathologique peut être un symptôme de troubles de la personnalité, tels que le trouble borderline ou le trouble antisocial.

Il est important de souligner que le mensonge, en tant que mécanisme de défense, peut être plus ou moins adapté selon les situations. Dans certains cas, il peut être une stratégie de survie. Cependant, il est crucial de reconnaître ses limites et de chercher à développer des mécanismes de défense plus sains et authentiques pour préserver sa santé mentale et ses relations.

Interviu realizat de **Ștefan Mireuță**, elev în clasa a VIII-a la Școala Gimnazială Nr. 149 din București, sector 3, și membru al echipajului care a obținut a patra notă pe țară și prima pe București la Olimpiada de Științe Socio-Umane, disciplina Educație Socială, din 25 aprilie 2025, cu domnul **Petrișor Ivan**, profesor de Logică și Filosofie, Liceul Teoretic Bilingv "Miguel de Cervantes" din București.

Ștefan Mireuță (Ș.M.): Bună ziua și vă mulțumesc că ați acceptat să îmi oferiți acest interviu. Astăzi mă gândeam să vorbim puțin despre teatru și despre evoluția sa de-a lungul anilor. Dumneavoastră, fiind profesor de Logică și Filosofie, considerați că teatru a adus o schimbare în lumea noastră?

Petrișor Ivan (P.I.): Cu siguranță da. Teatrul a fost una dintre cele mai influente forme culturale dintotdeauna.

Ș. M.: Și considerați că orice copil din lumea asta ar trebui să meargă la teatru?

P.I.: Sigur că da. Cred că orice om, nu numai orice copil, trebuie să aibă această experiență măcar din timp în timp.

Ș.M.: Fiind profesor de Filosofie, considerați că teatrul poate schimba atitudinea oamenilor prin catharsis?

P.I.: Nu știu ce să zic. Mi se pare că părerile sunt împărțite. S-ar putea ca teatrul sau o anumită piesă de teatru să ofere um anumit fel de eliberare psihică sau de liniștire, dar la fel de bine s-ar putea ca teatrul să anestezieze anumite sentimente, să anestezieze anumite porniri ale oamenilor către fapte bune. Acesta este de exemplu argumentul unui filosof francez faimos pe nume Jean-Jacques Rousseau care avea o părere negativă despre teatru. El credea că teatrul este dăunător moral pentru că la teatru mergem și vedem personaje eroice săvârșind fapte curajoase, empatizăm cu personajul eroic, punându-ne cumva în locul lui și rămânem cu sentimentul că noi am fi făcut faptele acelea curajoase, când, de fapt, în viața de zi cu zi, noi suntem niște fricoși. Așa că, avem de-a face cu o sabie cu două tăișuri. Nu mi se pare că Rousseau are cu totul dreptate, dar mi se pare că dacă folosești teatrul ca pe un fel de mijloc prin care să îți maschezi slăbiciunile, atunci nu poate să ducă la ceva bun. Dacă în schimb îl folosești pentru un nou fel de a vedea lumea, pentru a obține perspective noi asupra vieții, atunci sigur, se poate ajunge și la acest *catharsis* despre care vorbești.

Ș.M.: Acum ați pus în lumină o latură negativă a teatrului. Puteți să ne spuneți și ce au spus marii filosofi de bine despre teatru ?

P.I. : Sigur. Ceea ce ar fi de notat este că se zice că toată filosofia occidentală este notă de subsol la Dialogurile lui Platon (n. i. afirmația aparține matematicianului și filosofului englez Alfred North Whitehead). Platon este un mare filosof antic, care, deși ar fi putut să scrie și el tratate, articole, scrisori sau poezii filosofice, a fost printre primii filosofi, și cu siguranță cel mai important dintre filosofi, care a ales să scrie dialoguri filosofice. Dialogurile sunt, mai mult sau mai puțin, ca o piesă de teatru. Platon a ales să își transmită filosofia în forma aceasta dialogală, uneori destul de extinsă – sunt multe personaje, unele care au chiar povești de fundal, au istorii și relații unii cu ceilalți – ceea ce face din seria dialogurilor lui Platon un fel de serial mare în care episoadele nu urmează un singur fir narativ și se întâmplă mereu pe câte o scenă.

Aici, de pildă, Platon a scris un dialog despre curaj în care personajul principal, Socrate, vorbește cu doi generali. Când trebuie să vorbească despre prietenie, vorbește cu doi tineri cam de vârsta ta, care sunt prieteni. Când trebuie să vorbească despre dreptate, vorbește cu oameni politici ș.a.m.d. Vezi? Iar această abordare, nu este explicit, ci implicit, un elogiu adus teatrului, ca manieră dialogată de a prezenta idei. Dacă Platon, cel mai mare filosof în opinia multora, s-a gândit că cel mai bun mod de a expune filosofia este într-o formă teatrală, asta înseamnă că teatrul are un potențial semnificativ să transmită idei foarte profunde. Platon nu este singurul filosof care a scris dialoguri filosofice și nu este singurul filosof care a scris piese de teatru. Exemple mai sunt. Leibniz, de pildă, a scris și el dialoguri. Avem și un exemplu contemporan. La mijlocul secolului al XX-lea, unul dintre cei mai importanți filosofi francezi, Jean Paul Sartre, a fost, printre altele și prozator, dar și dramaturg, și a scris o serie de piese de teatru foarte importante. În această lumină, teatrul este mereu aproape de filosofie.

Ș.M.: *Adică baza teatrului este cumva filosofia ...*

P. I. : Nu aș vrea să se înțeleagă așa, pentru că nu vreau să pun teatrul într-o poziție subordonată. Nu este deloc cazul. Vreau să spun că sunt întâlniri între teatru și filosofie care sunt foarte frecvente, ceea ce arată și ceva despre filosofie, dar și ceva despre teatru. Într-o anumită măsură, când faci filosofie joci un rol, iar când joci un rol faci filosofie. Dar mai ales când scrii un rol... faci filosofie...

Ș.M.: *Practic, considerați că teatrul este o formă culturală benefică pentru oameni. Fără a pune o lumină proastă pe tinerele generații de astăzi, este adevărat că nu se mai merge în prezent așa de mult la teatru cum se mergea în trecut?*

P.I.: Nu. Nu. Mie nu mi se pare deloc acest lucru. Nu împărtășesc opinia celor din generația mea sau a celor mai în vârstă ca mine că generațiile tinere nu mai sunt ca pe vremuri când tinerii rupeau bibliotecile. Acest lucru este fals. Dimpotrivă, mi se pare că tinerele generații au descoperit o pasiune pentru teatru care nu a mai fost văzută niciodată în România. Pe vremea mea nu știam mai mult de trei oameni care se duceau să joace în trupe de teatru sau care se duceau să facă cursuri de actorie. Erau puțini. Acum sunt peste tot. Există trupe de actorie aproape în fiecare liceu, și, în plus, mereu elevii se duc în activități extrașcolare la teatru. Cu clasa la care sunt diriginte am fost de mai multe ori la teatru decât am fost la orice altă activitate extrașcolară și nu pentru că i-am forțat eu, ci pentru că așa au vrut ei. Mi se pare că tinerii din ziua de astăzi sunt excelenți, sunt pasionați și ridică prestigiul teatrului la un nivel de popularitate pe care nu l-a avut până acum.

Ș.M.: În încheiere, ce mesaj le-ați adresa tinerilor în legătură cu teatrul?

P.I.: Tinerii sunt foarte pasionați de actorie, dar nu știu cât de pasionați sunt de teatru în sine. Ceea ce le-aș spune atât celor care sunt pasionați de actorie, cât și celor care nu sunt pasionați de actorie este că există și un altfel de a te uita la teatru. Oamenii care sunt specialiști știu foarte bine acest lucru, că există foarte multe unghiuri din care poți privi activitatea teatrală. Eu le-aș recomanda tinerilor să se aplece și asupra pieselor însele, adică nu atât pe ideea de a juca un rol, de a învăța replici, ci către o perspectivă cumva mai de ansamblu. Le-aș recomanda, de exemplu, să citească piese de teatru și să se gândească „Hei! Piesa aceasta de teatru a fost scrisă de un autor. Autorul acesta a avut o idee și a încercat să transmită ideea aceasta creând aceste personaje și aceste replici. De ce? Care era ideea? Dacă aceea era ideea, cum aș scrie eu ceva despre lucrul acesta?”. I-aș îndrepta astfel pe copii, pe tineri, efectiv și către scrierea de piese de teatru. Aceasta cred că este o idee faină care i-ar aduce și mai aproape de teatru, dar și mai aproape de filosofie.

Ș.M.: Vă mulțumesc pentru această ocazie deosebită de a vorbi și astfel despre teatru, și vă mulțumesc totodată că ne-ați însoțit anul acesta la Cluj-Napoca la Olimpiada Națională de Științe Socio-Umane. A fost și este o experiență deosebită atât pentru mine cât și pentru coechipierul meu Vlad Pârnu, elev în clasa a VII-a la școala noastră, Școala Gimnazială Nr. 149 din București, sector 3. În cazul nostru, așa cum ați spus și dumneavoastră, ne-am apropiat mult atât de teatru cât și de ideea de filosofie, scriind despre importanța teatrului în educație și gândindu-ne din ce în ce mai mult la scenarii pe care elevii le pot juca în jocuri de rol educaționale sau în piese de teatru de tip teatru forum. Vă mulțumesc încă o dată și sper să ne revedem curând într-un alt interviu.

P.I.: Vă mulțumesc și eu și mult succes în continuare.

ACTIVITATE

Realizează un interviu cu unul dintre profesorii preferați pe o temă care te pasionează. Reflectează asupra modului în care persoana interviuată reprezintă pentru tine un model, un mentor.

Anul acesta, am avut bucuria să merg din nou în *Tabăra „Happy Faces”*, alături de învățătoarea noastră, doamna Elena Niculae, care, de patru ani, ne poartă într-un loc magic, plin de povești, zâmbete și amintiri de neuitat. Acolo am uitat complet de telefon. Ne-am jucat, am dansat, am cântat, am vorbit ore întregi și am râs din toată inima. Atât de mult ne-am bucurat de fiecare clipă, încât am și uitat să-mi sun părinții! Cele șase zile petrecute împreună au trecut cu o viteză uimitoare. Am simțit că fiecare moment era un cadou: diminețile pline de energie, serile cu foc de tabără, cântecele și dansurile sub cerul înstelat.

La final, am înțeles din nou un adevăr simplu, dar puternic: ceea ce este frumos trece repede... dar rămâne pentru totdeauna în inimă.

Nu folosesc prea mult A.I.-ul, dar atunci când îl folosesc, îmi este de mare ajutor. Uneori am impresia că, în spatele ecranului, se află un prieten gata să mă sprijine. Totuși, oricât de util ar fi, nimic nu se compară cu momentele din tabără, unde interacționez față în față, ne jucăm și făceam activități împreună. Mama îmi spune mereu că tehnologia poate fi un sprijin, dar interacțiunea dintre oameni este mult mai profundă.

Andrei CINGHINEI VIȘAN

Clasa a VI-a C, Școala Gimnazială Nr. 32

De la curiozitate la lecție de viață – povestea mea cu A.I.

Pentru mine, A.I. nu este doar un termen sau o tehnologie pe care o aud la televizor sau pe internet. Este un instrument care mă ajută să învăț mai ușor, să găsesc informații rapid și să descopăr lucruri noi despre lucrurile care mă pasionează. De exemplu, când am nevoie să înțeleg mai bine un subiect de la școală sau să rezolv o problemă complicată, A.I.-ul îmi oferă explicații clare și exemple care mă ajută să înțeleg mai repede.

Totodată, A.I.-ul mă ajută și în viața de zi cu zi, nu doar la școală. Îmi poate sugera idei pentru proiecte, poate crea texte sau povești interesante și chiar mă inspiră să încerc lucruri noi. Am învățat că tehnologia, dacă o folosim cu înțelepciune, poate fi un aliat puternic, dar că nu trebuie să înlocuiască creativitatea și gândirea noastră. Folosirea A.I.-ului mi-a arătat că putem îmbina tehnologia cu viața reală: putem învăța, explora și crea, păstrând în același timp curiozitatea și dorința de a descoperi lucruri noi. Pentru mine, această lume digitală este o parte importantă a dezvoltării mele, dar mereu încerc să mențin un echilibru între ceea ce oferă tehnologia și experiențele reale cu oamenii și cu natura.

Ianș Ștefan MANEA

Clasa a VI-a C, Școala Gimnazială Nr. 32

ACTIVITATE

Realizează un set de 10 bilețele cu gânduri des întâlnite despre inteligența artificială, ca de exemplu:

- „A.I. poate ajuta la rezolvarea temelor.”
- „A.I. poate înlocui munca profesorilor.”
- „A.I. este un pericol pentru societate.”

Împreună cu un coleg sau mai mulți, formulează câte un argument în favoarea și unul împotriva fiecăruia dintre aceste enunțuri.

Reflectează asupra feedback-ului primit de la colegi.

Scrie pe verso despre gândurile tale!

PROIECT

Ghid practic: *Cum folosim A.I. în mod responsabil la școală?*

1. Începe prin a face o listă cu ocaziile când folosești AI (ex: teme, informare, jocuri).
2. Stabilește reguli clare pentru utilizarea AI-ului (când, cum și pentru ce e recomandat să fie folosit).
3. Notează zilnic ce activitate cu AI ai făcut și ce ai învățat, inclusiv momente de pauză digitală.
4. Extrage învățăminte și bune practici din activitățile zilnice.

Scrie pe verso despre rolul A.I. în educație!

PROVOCARE

„Kit de siguranță digitală cu AI”

Alege un aspect etic sau de securitate legat de folosirea AI-ului (ex. confidențialitatea datelor). Construiește un „kit de siguranță digitală” care să conțină:

- Instrumente: aplicații utile cu AI (ex. detectarea fake news).
- Strategii: pași de urmat pentru a verifica informațiile găsite cu AI.
- Resurse: site-uri sigure, ghiduri, materiale educaționale despre AI.
- Prezintă kitul tău celorlalți colegi.

Scrie pe verso despre siguranța digitală!

IDEE

Revista „Școala Caracterelor. Exelența în Educație” este despre tineri, preadolescenți și adolescenți de pretutindeni, și despre Mentorii lor.

Ideile tale pot fi de ajutor altora ca tine, iar noi vrem să încurajăm creativitatea. Îndrăznește să îți prezinți ideile, sub orice formă (text, desen)!

Nu uita să ne transmiți ideea ta finală, corectată de orice fel de greșeli, în format electronic (text editabil în Word) la adresa: redactia@scoalacaracterelor.ro sau sub formă de mesaj pe grupul de WhatsApp al Clubului.

Scrie pe verso ideea ta și lasă un contact!

SUPLIMENT Nr. 14-16/2025
ȘCOALA CARACTERELOR
Exelența în Educație

Cele patru cadrane sunt detașabile.

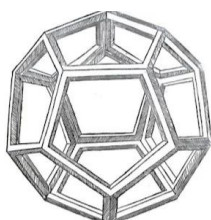
Consultă-te cu Mentorii Clubului, pentru a-i ruga să îți împărtășească viziunea lor de viață pe aceleași provocări / teme date!

Nu uita să ne lași contactele tale: nume, telefon, e-mail. Aceste date sunt folosite exclusiv pentru menținerea comunicării (cf. GDPR).

Dragă cititorule, dacă ce ai citit îți place, îți dă sentimentul bucuriei recunoașterii valorilor în viața ta și a celor dragi și te aduce în situația de a dori să contribui la o Românie mai bună decât cea în care acum trăim, poți contribui și tu la această schimbare în bine a mentalității generației viitoare!

Clubul Oamenilor de Caracter funcționează în București în cadrul Școlii Gimnaziale Nr. 32 (februarie 2022) și în cadrul Colegiului Național „Ion Luca Caragiale” (octombrie 2023).

Filiale ale Clubului sunt în proces de constituire
în cadrul școlilor gimnaziale „Sf. Silvestru”, „Geo Bogza”, „Nicolae Titulescu”,
în cadrul Liceului Teoretic „Constantin Brâncoveanu” și a Liceului Bilingv „Miguel de Cervantes”.

Află cum te poți implica și tu:

Pentru alte informații, activități, cursuri și ateliere dedicate descoperirii, cunoașterii și dezvoltării personale ai la dispoziție siteul: www.scoalacaracterelor.ro

Dacă vrei mai mult, uite numerele de telefon la care putem găsi soluții pentru o colaborare de valoare:

Prof. Sandu ZAMFIRESCU, Redactor Șef 0723 699 857

Prof. Ilie CĂȚOIU, Redactor Șef Adjunct 0744 582 709

Nimic nu este imposibil
dacă urmezi îndemnul

Clubului Oamenilor de Caracter:

*Învăță, Știu și Acționez,
Merit, Vreau și Pot!*

CASETA REDACȚIONALĂ

Prof. Sandu ZAMFIRESCU, Redactor Șef

Prof. Ilie CĂȚOIU, Redactor Șef Adjunct

Prof. Sever AVRAM, Consultant

Psih. Lucian PUȘCAȘU, Consultant

Prof. Izabella GHIȚĂ, Consultant

Prof. Înv. Cristiana MIHĂESCU, Consultant

Ioan ANTONESCU, Redactor

Daria STĂNICĂ, Redactor

© 2025 Clubul Oamenilor de Caracter

Școala Gimnazială Nr. 32

Str. Sportului nr 21, București

Tel./fax: 021.655.62.40

redactia@scoalacaracterelor.ro

Revista

ȘCOALA CARACTERELOR. Excelența în Educație

apare în fiecare lună într-un tiraj de 120 de exemplare realizat de
Editura Cărți Magice.

ISSN 3008 - 6906 ISSN-L 3008 - 6906